

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

លេខ: ២៤.៧.០១៧.៣៤៤.២២

ប្រកាស
ស្តីពី

ចំណាត់ថ្នាក់ហានិភ័យឥណទាន និងសំវិធានបទលើអ៊ីមកែរមិន

ទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកត/០៥១៥/៤១៧ ចុះថ្ងៃទី១១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៥ ស្តីពីការតែងតាំងឯកឧត្តម ជា ចាន់តូ ជាអគ្គទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាថ្មី មានឋានៈស្មើទេសរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២០៦/០៣៦ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៦ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី វិសោធនកម្មមាត្រា ១៤ និងមាត្រា ៥៧ នៃច្បាប់ស្តីពី ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១១៩៩/១៣ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- យោងប្រកាសលេខ ធ៨-៩៨-៣៨៥ ប្រ.ក ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៨ ស្តីពី រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងមុខងារ-ភារកិច្ចរបស់បណ្តាអង្គភាពក្រោមឱវាទ
- យោងប្រកាសលេខ ធ១-០១០-១៩៤ ប្រ.ក ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ ស្តីពី ការកែសម្រួល ប្រការ ៣ ប្រការ ៤ ប្រការ ៥ ប្រការ ១២ និងប្រការ ១៣ នៃប្រកាសស្តីពី រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងមុខងារ-ភារកិច្ចរបស់បណ្តាអង្គភាពក្រោមឱវាទ
- យោងស្មារតីនៃអង្គប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧

**សម្រេច
ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ**

ប្រការ ១.-

ប្រកាសនេះ មានគោលបំណងកំណត់កាតព្វកិច្ចរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលតទៅនេះហៅថា “គ្រឹះស្ថាន” ក្នុងការអនុវត្តផ្នែកមួយនៃក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងហានិភ័យឥណទានដោយប្រុងប្រយ័ត្ន។

ប្រការ ២.-

ប្រកាសនេះ មានគោលដៅបញ្ជាក់ពីភាពត្រឹមត្រូវនៃការទទួលស្គាល់ ការវាស់វែង ការធ្វើសំវិធានធន និងការរាយការណ៍ចំពោះហ្វាស៊ីលីតី (Facilities) ដែលមានអ៊ីមកែរមិនរបស់គ្រឹះស្ថាន។

26

ប្រការ ៣.-

ប្រកាសនេះមានវិសាលភាពអនុវត្តចំពោះគ្រឹះស្ថានដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

ប្រការ ៤.-

សម្រាប់គោលបំណងនៃប្រកាសនេះ ពាក្យបច្ចេកទេសមួយចំនួនត្រូវបានកំណត់និយមន័យដូចខាងក្រោម៖

- ហ្វាស៊ីលីតឺ (Facilities) សំដៅដល់ប្រាក់កម្ចី និងឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ទាំងនៅក្នុងឬក្រៅតារាងតុល្យការ ដែលគ្រឹះស្ថានបានផ្តល់ទៅឲ្យសមភាគី ហើយហ្វាស៊ីលីតឺនេះអាចបង្កហានិភ័យឥណទានដល់គ្រឹះស្ថាន។ បណ្តុំនៃហ្វាស៊ីលីតឺទាំងអស់ដែលមានចែងក្នុងប្រកាសនេះហៅថា “សំណុំឥណទាន”។
- សមភាគី សំដៅដល់ អតិថិជន អ្នកខ្ចីប្រាក់ ឬបុគ្គលផ្សេងទៀត រួមមាន រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គល មានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រឹះស្ថាន។ សមភាគីនេះ ក៏អាចជាគ្រឹះស្ថានផ្សេងទៀតដែលមានទំនាក់ទំនងសេដ្ឋកិច្ចជាមួយគ្នាផងដែរ។
- ហានិភ័យឥណទាន សំដៅដល់ហានិភ័យដែលសមភាគីមិនអាចអនុវត្តតាមកាតព្វកិច្ចដែលមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យា។ ក្រៅពីកម្ចីដែលជាប្រភពចម្បងនៃហានិភ័យឥណទាន ប្រតិបត្តិការផ្សេងៗដែលមាននៅក្នុងបញ្ជីកាតព្វកិច្ច (Banking Book) និងបញ្ជីកាសម្រាប់ជួញដូរ (Trading Book) ទាំងក្នុងនិងក្រៅតារាងតុល្យការ ក៏ជាប្រភពនៃហានិភ័យឥណទានដែរ។ គ្រឹះស្ថានអាចប្រឈមនឹងហានិភ័យឥណទាន ដែលអាចកើតមកពីឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុនានាក្រៅពីប្រាក់កម្ចី ដូចជាការធ្វើស្វ័ក (Acceptances) ហិរញ្ញប្បទានពាណិជ្ជកម្ម ការសន្យាផ្តល់ឥណទាននិងការធានាប្រតិបត្តិការអន្តរធនាគារ ប្រតិបត្តិការទូទាត់ ប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់ សញ្ញាបណ្ណ មូលបត្រកម្មសិទ្ធិ និងឧបករណ៍និស្សន្ទ ជាដើម។
- ទ្រព្យធានា សំដៅដល់ ការធានា ទ្រព្យ ឬទ្រព្យសកម្ម ដែលសមភាគីបានដាក់ធានា ចំពោះហានិភ័យឥណទានរបស់គ្រឹះស្ថាន។
- មូលធនកម្មការប្រាក់ (Interest Capitalization) សំដៅដល់រាល់ការបង្កើនការប្រាក់ និងការប្រាក់មិនអាចប្រមូលបានដែលត្រូវបូកបញ្ចូលក្នុងប្រាក់ដើមនៃឥណទាននៅថ្ងៃទូទាត់សងប្រាក់ ឬថ្ងៃឥណប្រតិទាន។ មូលធនកម្មការប្រាក់ក៏ត្រូវរួមបញ្ចូលផងដែរនូវការប្រាក់មិនបានទូទាត់ ហើយការប្រាក់នេះ ត្រូវបានប្រែក្លាយទៅជាប្រាក់កម្ចីថ្មី តាមរយៈការធ្វើបុនហិរញ្ញប្បទាន ឬបង្វិលជាឥណទានថ្មី។
- ការខកខានទូទាត់សង (Default) សំដៅដល់ការខកខានក្នុងការទូទាត់សងតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យា។
- តម្លៃជាក់ស្តែង (Fair Value) សំដៅដល់តម្លៃដែលទទួលបានពីប្រតិបត្តិការលក់ទ្រព្យសកម្ម ឬតម្លៃដែលត្រូវចំណាយលើប្រតិបត្តិការផ្ទេរទ្រព្យសកម្មរវាងអ្នកចូលរួមនៅក្នុងទីផ្សារ នៅកាលបរិច្ឆេទទទួលស្គាល់តម្លៃនៃការទិញលក់។
- អ៊ីម៉ែរមិន (Impairment) សំដៅដល់ស្ថានភាពហ្វាស៊ីលីតឺដែលស្ថិតក្នុងការសង្ស័យ ចំពោះលទ្ធភាពទូទាត់សងគ្រប់ចំនួននិងទាន់ពេលវេលារបស់សមភាគីតាមកិច្ចសន្យា។

- ហួសកាលកំណត់សង (Past due) សំដៅដល់ការខកខានរបស់សមភាគី ក្នុងការទូទាត់សង ហ្វាស៊ីលីតឺនៅថ្ងៃកំណត់តាមកិច្ចសន្យា។

ប្រការ ៥.-

ការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យឥណទាន និងសំវិធានធនហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានអ៊ីមតែរមិន គឺជាផ្នែកមួយនៃ ក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងហានិភ័យទូទៅដែលគ្រឹះស្ថានត្រូវអនុវត្ត។ ដើម្បីគ្រប់គ្រងហានិភ័យឥណទានប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព គ្រឹះស្ថានត្រូវមាន៖

១. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យឥណទាន ដែលមានលក្ខណៈសមស្របទៅនឹង ចរិតលក្ខណៈ ភាពស្មុគស្មាញ និងទំហំនៃសកម្មភាពអាជីវកម្ម
២. ការពិនិត្យឡើងវិញជាប្រចាំ ទៅលើប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យឥណទាន ដោយផ្អែកលើការផ្លាស់ប្តូរ ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច សកម្មភាព អតិថិជន និងហានិភ័យនានា
៣. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ការកំណត់ជាមុន ការតាមដាន និងការ វាស់វែងហានិភ័យឥណទានឲ្យបានត្រឹមត្រូវ រួមទាំងការកំណត់ឲ្យបានពេញលេញ និងការវាយការណ៍ អំពីហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានអ៊ីមតែរមិន និងការព្យាករណ៍ការខាតបង់នៃសំណុំឥណទាន
៤. សំវិធានធនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានអ៊ីមតែរមិន ស្របតាមស្តង់ដារគណនេយ្យ ជាធរមាននៃប្រទេសកម្ពុជា និង
៥. គោលនយោបាយ នីតិវិធី និងដំណើរការអនុវត្ត អនុលោមតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវទាំងអស់នៃ ប្រកាសនេះ។

ជំពូកទី ២

ការតាមដានហានិភ័យឥណទាន

ប្រការ ៦.-

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងគណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់របស់គ្រឹះស្ថាន ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការធានាថា ការវាយតម្លៃហានិភ័យឥណទាន ការត្រួតពិនិត្យ និងការកំណត់សំវិធានធន ត្រូវបានអនុវត្តប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីធានាឲ្យមានសំវិធានធនសម្រាប់ហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានអ៊ីមតែរមិន ក្នុងកម្រិតមួយសមស្រប និងគ្រប់គ្រាន់។ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក៏ត្រូវធានាលើការអនុវត្តចំពោះ ការវាយតម្លៃហានិភ័យឥណទាន ការត្រួតពិនិត្យ និងដំណើរការឲ្យស្របតាម ចរិតលក្ខណៈ ភាពស្មុគស្មាញ និងទំហំនៃសកម្មភាពរបស់គ្រឹះស្ថាន។

ប្រការ ៧.-

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ត្រូវអនុម័តក្របខ័ណ្ឌ និងគោលនយោបាយសម្រាប់ការវាយតម្លៃហានិភ័យ ឥណទាន ការត្រួតពិនិត្យ និងការកំណត់សំវិធានធន ព្រមទាំងគោលនយោបាយនៃការលុបចោលហ្វាស៊ីលីតឺ។ គោលនយោបាយនេះ ក៏ត្រូវកំណត់យន្តការតាមដាននិងវាយការណ៍ អំពីវិធានការប្រមូលមកវិញដែល គ្រឹះស្ថានត្រូវអនុវត្ត។

ប្រការ ៨.-

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលត្រូវធានាថា៖

១. នីតិវិធីនិងដំណើរការ អាចឲ្យគ្រឹះស្ថានកំណត់ឲ្យបានជាមុននូវការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ ការវាយតម្លៃ និងការដោះស្រាយបញ្ហាគុណភាពឥណទាន
២. ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងគណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ ទទួលបានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់អំពីគុណភាព ឥណទាន និងសំវិធានធនដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងឥណទានឲ្យបានទៀងទាត់និងតាមពេលកំណត់

៣. ការវិនិច្ឆ័យលើមុខងារត្រួតពិនិត្យឡើងវិញនិងគ្រប់គ្រង ធ្វើឡើងស្របតាមគោលនយោបាយ និង នីតិវិធីរបស់គ្រឹះស្ថាន និង
៤. ការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងលើការវាយតម្លៃហានិភ័យឥណទាន និងដំណើរការធ្វើសំវិធានធន ធ្វើឡើង ឲ្យបានត្រឹមត្រូវនិងទៀងទាត់ ដោយបុគ្គលដែលមានឯករាជ្យភាពពីប្រតិបត្តិការឥណទានរបស់ គ្រឹះស្ថាន។

ប្រការ ៩.-

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ត្រូវពិនិត្យឡើងវិញលើគោលនយោបាយនិងនីតិវិធី យ៉ាងតិចមួយឆ្នាំម្តង ដើម្បី ធានាថា គោលនយោបាយនិងនីតិវិធីទាំងនេះនៅតែមានសង្គតិភាពជាមួយនឹងសកម្មភាព ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច អតិថិជន និងហានិភ័យឥណទានរបស់គ្រឹះស្ថាន។

ប្រការ ១០.-

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលត្រូវធានាថា គោលនយោបាយនិងនីតិវិធីសម្រាប់កំណត់សំវិធានធនលើហ្វាស៊ីលីតី ដែលមានអ៊ីមតែរមិន ចំពោះហ្វាស៊ីលីតីទោល និងហ្វាស៊ីលីតីក្រុម ព្រមទាំងគោលនយោបាយនៃការលុបចោល ហ្វាស៊ីលីតី ត្រូវតែបានអនុវត្តតាមឲ្យបានទាន់ពេលវេលា និងសមស្របទៅនឹងសកម្មភាព និងទម្រង់ហានិភ័យ ឥណទានរបស់គ្រឹះស្ថាន។

ប្រការ ១១.-

គណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំ និងការអនុវត្តឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពនូវ គោលនយោបាយនិងនីតិវិធីនានាដែលអនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ទាក់ទងនឹងការវាយតម្លៃឥណទាន ការធ្វើសំវិធានធនចំពោះហ្វាស៊ីលីតីដែលមានអ៊ីមតែរមិន និងការលុបចោលហ្វាស៊ីលីតី។ គណៈគ្រប់គ្រង ជាន់ខ្ពស់ ត្រូវធានាថា៖

១. បុគ្គលិកពាក់ព័ន្ធ ត្រូវយល់ដឹងឲ្យបានច្បាស់លាស់ និងអនុវត្តដោយសង្គតិភាពនូវគោលនយោបាយ ផ្ទៃក្នុង នីតិវិធី និងដំណើរការត្រួតពិនិត្យឥណទានឡើងវិញនិងការធ្វើសំវិធានធន
២. ដំណើរការធ្វើសំវិធានធនលើហ្វាស៊ីលីតីដែលមានអ៊ីមតែរមិន ត្រូវអនុវត្តឲ្យបានសមស្រប មាន លក្ខណៈជាប្រព័ន្ធនិងមានសង្គតិភាព ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការប្រមូលឲ្យបានទាន់ពេលវេលា នូវព័ត៌មានបន្ថែម ឬថ្មីៗ ទាក់ទងទៅនឹងលទ្ធភាពប្រមូលមកវិញនៃហ្វាស៊ីលីតី ក្នុងគោលបំណង កំណត់សំវិធានធនទៅលើហ្វាស៊ីលីតីដែលមានអ៊ីមតែរមិននោះ។ យ៉ាងហោចណាស់ ដំណើរការ នេះត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានសមស្រប និងទាន់ពេលវេលាអំពី៖
 - ក. ហ្វាស៊ីលីតីដែលហួសកាលកំណត់សង
 - ខ. ហ្វាស៊ីលីតីដែលមានអ៊ីមតែរមិន
 - គ. តម្លៃជាក់ស្តែងរបស់ទ្រព្យធានាលើហ្វាស៊ីលីតី
 - ឃ. ប្រភពផ្សេងទៀតនៃលំហូរសាច់ប្រាក់ ដែលគ្រឹះស្ថានអាចប្រើជាមូលដ្ឋានក្នុងការកំណត់ កម្រិតនៃអ៊ីមតែរមិន និងទំហំនៃហ្វាស៊ីលីតីដែលមានអ៊ីមតែរមិន និង
 - ង. ទំហំសំវិធានធនចំពោះហ្វាស៊ីលីតីដែលមានអ៊ីមតែរមិនដែលត្រូវកាត់ត្រា។
៣. ការតាមដាននិងការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញដោយប្រុងប្រយ័ត្ននិងត្រឹមត្រូវ ត្រូវបានអនុវត្តចំពោះ ហ្វាស៊ីលីតីដែលមានអ៊ីមតែរមិន ការធ្វើសំវិធានធន និងការប្រមូលមកវិញចំពោះហ្វាស៊ីលីតី ដែលបានលុបចោល។

2/8

ជំពូកទី ៣
ការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យឥណទាន

ប្រការ ១២.-

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យឥណទានដែលអនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ត្រូវរួមបញ្ចូលប្រព័ន្ធចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យឥណទានដែលបានកំណត់ច្បាស់លាស់ ដោយត្រូវកំណត់ការទទួលខុសត្រូវលម្អិតរបស់បុគ្គលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងគ្រឹះស្ថាន។

ប្រការ ១៣.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវរៀបចំដំណើរការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យឥណទានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ និងមានសង្គតិភាពដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានហានិភ័យឥណទាន។ ក្នុងគោលបំណងនេះ គ្រឹះស្ថានត្រូវមានប្រព័ន្ធចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យឥណទាន ដែលសមស្របទៅនឹងកម្រិតហានិភ័យពាក់ព័ន្ធនឹង ចរិតលក្ខណៈ ភាពស្មុគស្មាញ និងទំហំនៃហានិភ័យនៃសកម្មភាពស្របគ្រឹះស្ថាន។ ហានិភ័យឥណទានត្រូវធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ដោយផ្អែកតាមវិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃហានិភ័យឥណទានដែលមានលក្ខណៈពិស្តារ ចំណែកហានិភ័យឥណទានដែលមានចរិតលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នា និងស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងសំណុំតែមួយ អាចត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ដោយផ្អែកតាមវិធីសាស្ត្រចាត់ថ្នាក់ឥណទាននេះ ឬអាចចាត់ថ្នាក់តាមប្រវត្តិហានិភ័យឥណទានប្រកបដោយភាពជឿជាក់បាននឹងជួយក្នុងការវាយតម្លៃហានិភ័យឥណទានដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងកំណត់ការធ្វើសវិធានធនគ្រប់គ្រាន់ចំពោះហានិភ័យឥណទានដែលមានអ៊ីមភ័យ ដូចមានចែងក្នុងបញ្ញត្តិនៃប្រការ ៤៨ ដល់ ប្រការ ៥២ នៃប្រកាសនេះ។

ប្រការ ១៤.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវរក្សាទុកសំណុំឯកសារឥណទានរបស់សមាគមទាំងអស់ជាប្រចាំ និង/ឬ អេឡិចត្រូនិកដែលត្រូវមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់និងទាន់ពេលវេលាអំពីលទ្ធភាពសងបំណុលរបស់សមាគមដើម្បី៖

១. សម្រួលដល់ការតាមដាន និងការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញចំពោះហានិភ័យឥណទានរបស់គ្រឹះស្ថានឲ្យបានត្រឹមត្រូវនិងមានប្រសិទ្ធភាព និង
២. សម្រួលដល់សវនករផ្ទៃក្នុងនិងក្រុមហ៊ុនសវនកម្មទទួលបានព័ត៌មានគ្រប់គ្រងជ្រោយជ្រាបសម្រាប់ការផ្តល់មតិយោបល់ច្បាស់លាស់និងដោយសក្យានុម័ត ទៅលើគុណភាពហានិភ័យឥណទានរបស់ក្រុមហ៊ុន។

ប្រការ ១៥.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវអនុវត្តការពិនិត្យឡើងវិញឲ្យមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធនិងទៀងទាត់ចំពោះហានិភ័យឥណទានទាំងអស់ ទោះបីជាមាន ឬមិនមានអ៊ីមភ័យ រួមបញ្ចូលទាំងខ្លះក្រៅតារាងតុល្យការ ដើម្បីឲ្យការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យឥណទានអាចធ្វើទៅបានទាន់ពេលវេលា។ គ្រឹះស្ថានត្រូវកំណត់វដ្តនៃការពិនិត្យឡើងវិញទៅតាមប្រភេទផ្សេងៗគ្នានៃហានិភ័យឥណទាន។ ការពិនិត្យឡើងវិញចំពោះហានិភ័យឥណទានជាលក្ខណៈទោល និងហានិភ័យឥណទានដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ ត្រូវមានវដ្តនៃការពិនិត្យឡើងវិញញឹកញាប់។ វដ្តនៃការពិនិត្យឡើងវិញនេះមិនត្រូវមានរយៈពេលលើសពីមួយឆ្នាំទេ។

ប្រការ ១៦.-

ការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យឥណទាន ត្រូវបានធ្វើឡើងឲ្យបានលម្អិត ច្បាស់លាស់ និងគ្រប់គ្រាន់ទៅតាមកម្រិតនៃហានិភ័យឥណទានរបស់គ្រឹះស្ថាន។ គ្រឹះស្ថានត្រូវបែងចែកហានិភ័យឥណទានតាមប្រភេទ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការវាយតម្លៃលើសមត្ថភាពទូទាត់សងរបស់សមាគមតាមរយៈប្រភពចំណូលជាក់ស្តែង។

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យក្នុងការវាយតម្លៃសមត្ថភាពទូទាត់សងរបស់សមភាគី ត្រូវមានចំណុចយ៉ាងតិច ដូចខាងក្រោម៖

១. ប្រវត្តិទូទាត់សង
២. ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់សមភាគីនាពេលបច្ចុប្បន្ន និងការព្យាករណ៍
៣. ច្បាប់វិស័យអាជីវកម្ម និងការព្យាករណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ ដោយផ្អែកលើការសន្មតដែលមាន លក្ខណៈជាក់ស្តែងនិងប្រុងប្រយ័ត្ន
៤. លទ្ធភាពនិងឆន្ទៈទូទាត់សង
៥. ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និង
៦. គុណភាពនៃសំណុំឯកសារ។

ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ១៣ នៃប្រកាសនេះ ហ្វាស៊ីលីតធីដែលមានចរិតលក្ខណៈហានិភ័យប្រហាក់ ប្រហែលគ្នា និងស្ថិតក្រោមកម្រិតកំណត់ជាសារវន្ត (Materiality Threshold) អាចត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ក្នុងសំណុំឯកសារ ឥណទានតែមួយ។

ហេតុការណ៍ណាមួយដែលនាំឲ្យប៉ះពាល់ដល់ប្រភពចំណូលចម្បងក្នុងការទូទាត់សង អាចនាំឲ្យមាន ការចាត់ថ្នាក់ឥណទានទាបជាងមុន ទោះបីជាហ្វាស៊ីលីតធីនោះស្ថិតក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ល្អ ឬត្រូវបានការពារដោយ ទ្រព្យធានាក៏ដោយ។ ការចាត់ថ្នាក់ឡើងវិញអាចត្រូវបានធ្វើឡើង ប្រសិនបើសមភាគីមិនអាចបំពេញតាម លក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យា និងបានកែប្រែលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យា ធ្វើបុនហិរញ្ញប្បទាន ឬទទួលបុរេប្រទានបន្ថែម។

ក្នុងករណីដែលមានការចាត់ថ្នាក់ខុសគ្នាដោយផ្អែកលើកត្តាអត្តនាមីតិ គ្រឹះស្ថានត្រូវជ្រើសយក ការចាត់ថ្នាក់ទាបជាងគេ។ ជាងនេះទៅទៀត រាល់លក្ខខណ្ឌដែលមានចែងអំពីការចាត់ថ្នាក់ឥណទានក្នុង បញ្ញត្តិនៃប្រការ ១៧ និងប្រការ ១៨ នៃប្រកាសនេះ មិនអាចរារាំងពីការចាត់ថ្នាក់ទាបជាងមុននោះទេ នៅពេល ដែលការវិភាគទៅលើស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ លទ្ធភាពសង និងឆន្ទៈក្នុងការសងរបស់សមភាគី អាចបង្ហាញថា ឥណទាននោះអាចត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ទាបជាងមុន។

ប្រការ ១៧.-

ស្តង់ដារនៃការចាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីតធីអាចមានរូបភាពផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងគ្រឹះស្ថាន ប៉ុន្តែយន្តការនៃ ការចាត់ថ្នាក់របស់គ្រឹះស្ថាននីមួយៗត្រូវមានលក្ខណៈលម្អិតគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការតាមដានការវិវត្តនៃហានិភ័យ។ គ្រឹះស្ថានត្រូវចាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីតធីយ៉ាងហោចប្រាំប្រភេទ។ លើកលែងតែមានការចែងផ្សេងទៀតក្នុង ប្រការ ១៨ នៃប្រកាសនេះ ការចាត់ថ្នាក់ទាំងប្រាំប្រភេទនេះ មានដូចខាងក្រោម៖

១. ចំពោះហ្វាស៊ីលីតធីដែលមានកាលកំណត់ដំបូងលើសពីមួយឆ្នាំ៖

- ក. ធម្មតា៖ ហ្វាស៊ីលីតធីមានការទូទាត់សងតាមកាលកំណត់ និងមិនមានការសង្ស័យលើការទូទាត់ សងនាពេលអនាគត។ ការទូទាត់សងត្រូវបានធ្វើឡើងទៅតាមស្របតាមកិច្ចសន្យា ហើយ ហ្វាស៊ីលីតធីមិនមានបង្ហាញពីសញ្ញាចុះខ្សោយទាក់ទងនឹងសមត្ថភាពទូទាត់សង អាជីវកម្ម លំហូរសាច់ប្រាក់ និងស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់សមភាគី។
- ខ. ឃ្លាំមើល៖ ហ្វាស៊ីលីតធីប្រភេទនេះកំពុងស្ថិតនៅក្រោមកិច្ចគាំពារ និងមិនទាន់ហួសកាលកំណត់ ទូទាត់សង ប៉ុន្តែបង្ហាញពីសញ្ញាចុះខ្សោយដែលអាចជះឥទ្ធិពលដល់ការទូទាត់សងរបស់ សមភាគីនាពេលអនាគត ប្រសិនបើមិនមានវិធានការកែតម្រូវទាន់ពេលវេលា និងការ យកចិត្តទុកដាក់ឲ្យបានដិតដល់ពីគ្រឹះស្ថាន។ សញ្ញាចុះខ្សោយនេះ មានដូចជា ស្ថានភាព ធ្លាក់ចុះជាបណ្តើរៗនៃអាជីវកម្ម ឬស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់សមភាគី និងការធ្លាក់ចុះនៃ

113

ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចនិងទីផ្សារ ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់លទ្ធភាពរកប្រាក់ចំណេញ និង សមត្ថភាពទូទាត់សងនាពេលអនាគត ឬការធ្លាក់ចុះតម្លៃទ្រព្យធានា។ ចំណាត់ថ្នាក់នេះត្រូវ ធ្វើឡើងដោយមានហេតុផលច្បាស់លាស់ និងមិនគួរប្រើប្រាស់ជាការសម្របសម្រួលនៅ ពេលចាត់ថ្នាក់រវាងហ្វាស៊ីលីតធម្មតា និងហ្វាស៊ីលីតិក្រោមស្តង់ដារទេ។

ហ្វាស៊ីលីតិណាដែលហួសកាលកំណត់សងរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ ឬលើសពីនេះ នឹងត្រូវចាត់ថ្នាក់ជា ហ្វាស៊ីលីតិ “ឃ្លាំមើល”។

ក្នុងករណី ការទូទាត់ការប្រាក់ក្នុងរយៈពេលពី ៣០ ថ្ងៃ ទៅ ៨៩ ថ្ងៃ ត្រូវបញ្ចូលទៅជាប្រាក់ដើម ធ្វើបុនហិរញ្ញប្បទាន ឬបង្វិលទៅជាហ្វាស៊ីលីតិថ្មី ហ្វាស៊ីលីតិនេះនឹងត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាហ្វាស៊ីលីតិ “ឃ្លាំមើល” ឬអន់ជាងនេះ។

គ. ក្រោមស្តង់ដារ៖ ហ្វាស៊ីលីតិប្រភេទនេះ បង្ហាញភាពទន់ខ្សោយគួរឲ្យកត់សម្គាល់ និងមិនត្រូវ បានគាំពារគ្រប់គ្រាន់ដោយស្ថានភាពអាជីវកម្ម ឬហិរញ្ញវត្ថុបច្ចុប្បន្ន និងសមត្ថភាពទូទាត់ សងរបស់សមភាគី។ ជាពិសេស ប្រភពចំណូលចម្បងមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទូទាត់សងបំណុល ដោយមិនគិតពីប្រភពចំណូលបន្ទាប់បន្សំផ្សេងៗទៀត ដូចជាការលក់ទ្រព្យធានាជាដើម។ កត្តានាំឲ្យមានការចាត់ថ្នាក់ក្រោមស្តង់ដារ មានដូចជា៖

- សមភាគីគ្មានលទ្ធភាពក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចសងប្រាក់តាមកិច្ចសន្យា
- ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និងទីផ្សារមិនអំណោយផល ដែលនឹងជះឥទ្ធិពលមិនល្អដល់អាជីវកម្ម និងលទ្ធភាពរកប្រាក់ចំណេញរបស់សមភាគីនាពេលអនាគត
- ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុធ្លាក់ចុះ និង/ឬ សមភាគីគ្មានលទ្ធភាពក្នុងការស្វែងរកចំណូលគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីទូទាត់សងបំណុល
- សមភាគីជួបប្រទះការលំបាកក្នុងការទូទាត់ហ្វាស៊ីលីតិផ្សេងៗទៀតរបស់គ្រឹះស្ថានផ្ទាល់ ឬរបស់គ្រឹះស្ថានផ្សេងទៀត ប្រសិនបើមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ និង
- សមភាគីល្មើសលើលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ។

ហ្វាស៊ីលីតិដែលហួសកាលកំណត់សងចំនួន ៩០ ថ្ងៃ ឬ លើសពីនេះ នឹងត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាហ្វាស៊ីលីតិ “ក្រោមស្តង់ដារ”។

ក្នុងករណី ការទូទាត់ការប្រាក់ក្នុងរយៈពេលពី ៩០ ថ្ងៃ ទៅ ១៧៩ ថ្ងៃ ត្រូវបញ្ចូលទៅជាប្រាក់ដើម ធ្វើបុនហិរញ្ញប្បទាន ឬបង្វិលទៅជាហ្វាស៊ីលីតិថ្មី ហ្វាស៊ីលីតិនេះនឹងត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាហ្វាស៊ីលីតិ “ក្រោមស្តង់ដារ” ឬអន់ជាងនេះ។

ឃ. សង្ស័យ៖ ហ្វាស៊ីលីតិប្រភេទនេះ បង្ហាញភាពទន់ខ្សោយធ្ងន់ធ្ងរ ជាងចំណាត់ថ្នាក់ “ក្រោមស្តង់ដារ” ដោយសារមានភាពសង្ស័យខ្លាំង ឬមិនមានភាពច្បាស់លាស់ ចំពោះការប្រមូលមកវិញនូវហ្វាស៊ីលីតិ ទាំងអស់ ផ្អែកលើតថភាពជាក់ស្តែង លក្ខខណ្ឌ ឬតម្លៃទ្រព្យធានា។ ការខាតបង់នាពេលអនាគត មានកម្រិតខ្ពស់ ទោះបីចំនួនជាក់លាក់នៃការបាត់បង់មិនទាន់អាចកំណត់បានក៏ដោយ។

ហ្វាស៊ីលីតិដែលហួសកាលកំណត់សងចំនួន ១៨០ ថ្ងៃ ឬលើសពីនេះ នឹងត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាហ្វាស៊ីលីតិ “សង្ស័យ”។

ក្នុងករណី ការទូទាត់ការប្រាក់ក្នុងរយៈពេលពី ១៨០ ថ្ងៃ ទៅ ៣៥៩ ថ្ងៃ ត្រូវបញ្ចូលទៅជាប្រាក់ដើម ធ្វើបុនហិរញ្ញប្បទាន ឬបង្វិលទៅជាហ្វាស៊ីលីតិថ្មី ហ្វាស៊ីលីតិនេះនឹងត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាហ្វាស៊ីលីតិ “សង្ស័យ” ឬ អន់ជាងនេះ។

ង. បាត់បង់៖ ហ្វាស៊ីលីត្យែននេះ ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាហ្វាស៊ីលីត្យែន “បាត់បង់” នៅពេលគ្រឹះស្ថានមិនអាចប្រមូលមកវិញបាន ហើយគ្រឹះស្ថានក៏គ្មាន ឬមានមធ្យោបាយតិចតួចក្នុងការប្រមូលមកវិញនូវសមតុល្យហ្វាស៊ីលីត្យែនដក់សល់ ពីសមភាគី។

ហ្វាស៊ីលីត្យែនដែលហួសកាលកំណត់សងចំនួន ៣៦០ ថ្ងៃ ឬលើសពីនេះ នឹងត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាហ្វាស៊ីលីត្យែន “បាត់បង់”។

ក្នុងករណី ការទូទាត់ការប្រាក់ក្នុងរយៈពេលពី ៣៦០ ថ្ងៃ ឬច្រើនជាង ត្រូវបញ្ចូលទៅជាប្រាក់ដើមធ្វើបុនហិរញ្ញប្បទាន ឬបង្វិលទៅជាហ្វាស៊ីលីត្យែន ហ្វាស៊ីលីត្យែននេះ នឹងត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាហ្វាស៊ីលីត្យែន “បាត់បង់”។

២. ចំពោះហ្វាស៊ីលីត្យែនដែលមានកាលកំណត់ដំបូងតិចជាង ឬស្មើមួយឆ្នាំ៖

ចំពោះហ្វាស៊ីលីត្យែន ដែលមានកាលកំណត់ដំបូងរយៈពេលតិចជាង ឬស្មើមួយឆ្នាំ គឺជាហ្វាស៊ីលីត្យែនរយៈពេលខ្លី។ ការកំណត់ចំនួនថ្ងៃអតិបរមានៅក្នុងចំណាត់ថ្នាក់នីមួយៗខាងលើត្រូវបានបន្ថយដូចខាងក្រោម៖

- ក. “ធម្មតា” មានការទូទាត់សងតាមកាលកំណត់
- ខ. “ឃ្លាំមើល” បើហួសកាលកំណត់សងអតិបរមារយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ
- គ. “ក្រោមស្តង់ដារ” បើហួសកាលកំណត់សងអតិបរមារយៈពេល ៦០ ថ្ងៃ
- ឃ. “សង្ស័យ” បើហួសកាលកំណត់សងអតិបរមារយៈពេល ៩០ ថ្ងៃ
- ង. “បាត់បង់” បើហួសកាលកំណត់សងអតិបរមារយៈពេល ១៨០ ថ្ងៃ។

ឥណទានវិបារូបន៍ដោយមិនគិតពីឥណទានត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានរយៈពេលខ្លី និងត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់តែហិរញ្ញប្បទានរយៈពេលខ្លីប៉ុណ្ណោះ។ ឥណទានវិបារូបន៍នឹងត្រូវចាត់ថ្នាក់ផ្សេងៗគ្នាតាមលំដាប់ដូចការកំណត់ក្នុងចំណុចទី២ នៃប្រការនេះ អាស្រ័យលើ ១). ឥណទានវិបារូបន៍ត្រូវបានប្រើលើសកម្រិតអនុម័ត ២). ឥណទានវិបារូបន៍មិនមានចលនាសាច់ប្រាក់ចេញចូល ឬ ៣). លំហូរចូលសាច់ប្រាក់សុទ្ធក្នុងឥណទាននោះមិនមានភាពគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីទូទាត់ការប្រាក់។ គ្រឹះស្ថានត្រូវកែប្រែលក្ខណៈដើមនៃឥណទានវិបារូបន៍ដែលមិនមានលំហូរចូលសាច់ប្រាក់សុទ្ធសម្រាប់ក្នុងអំឡុងពេល ៦០ ថ្ងៃ ឲ្យទៅជាឥណទានមានកាលកំណត់។

ចំនួនថ្ងៃដែលហួសកាលកំណត់ខាងលើនៃប្រការនេះ ត្រូវចាត់ជាចំនួនថ្ងៃអតិបរមាប៉ុណ្ណោះ។ ការកំណត់ខាងលើនេះនឹងមិនហាមឃាត់គ្រឹះស្ថានក្នុងការចាត់ថ្នាក់អន់ជាងមុន នៅពេលដែលគ្រឹះស្ថានគិតថាសមស្រប។

ប្រការ ១៨.-

ចំពោះហ្វាស៊ីលីត្យែនដែលត្រូវទូទាត់សងប្រចាំត្រីមាស ឆមាស ឬរយៈពេលវែងជាងនេះ ហើយសមភាគីខកខានក្នុងការទូទាត់សង គ្រឹះស្ថានត្រូវចាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីត្យែននោះ “ក្រោមស្តង់ដារ” ឬចាត់ថ្នាក់អន់ជាងនេះ ផ្អែកលើស្ថានភាពរបស់សមភាគី លើកលែងតែគ្រឹះស្ថានអាចបញ្ជាក់ថាហ្វាស៊ីលីត្យែនមិនមានសញ្ញាទន់ខ្សោយ។ សម្រាប់គោលបំណងនៃប្រការ ១៨ នៃប្រកាសនេះ ការខកខានទូទាត់សងត្រូវគិតចាប់ពី ០៥ ថ្ងៃធ្វើការ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទទូទាត់សង។ គ្រឹះស្ថានអាចចាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីត្យែន “ក្រោមស្តង់ដារ” ក្នុងករណីតែសមភាគីអាចបង្ហាញច្បាស់ថា ការខកខានសងនេះគ្រាន់តែជាការយឺតយ៉ាវបណ្តោះអាសន្ន។

ប្រការ ១៩.-

ហ្វាស៊ីលីត្យែនដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ “ក្រោមស្តង់ដារ” “សង្ស័យ” និង “បាត់បង់” នឹងត្រូវចាត់ថ្នាក់ជា “ហ្វាស៊ីលីត្យែនដំណើរការ” (Non-performing Facilities)។ ចំណែកហ្វាស៊ីលីត្យែន “ធម្មតា” និង “ឃ្លាំមើល” នឹងត្រូវចាត់ថ្នាក់ជា “ហ្វាស៊ីលីត្យែនដំណើរការ” (Performing Facilities)។

ប្រការ ២០.-

កម្រិតលទ្ធផលនៃការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យឥណទាន នឹងសម្រួលដល់ការកំណត់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវចំពោះ ចរិតលក្ខណៈនៃសំណុំឥណទាន ការរាយការណ៍ហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានអ៊ីមតែរមិន និងភាពគ្រប់គ្រាន់នៃ ការធ្វើសំវិធានធន។

ប្រការ ២១.-

ហ្វាស៊ីលីតឺហួសកាលកំណត់សង ត្រូវបានចាត់ទុកថាមានហានិភ័យខ្ពស់ជាងហ្វាស៊ីលីតឺ ដែលបានទូទាត់សងទៅតាមកិច្ចសន្យា។ គ្រឹះស្ថានត្រូវមានប្រព័ន្ធតាមដានសមស្របក្នុងការគ្រប់គ្រងហ្វាស៊ីលីតឺ ហួសកាលកំណត់សងឲ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដើម្បីកាត់បន្ថយជាអប្បបរមានូវការប្រែក្លាយជាហ្វាស៊ីលីតឺ ដែលមានអ៊ីមតែរមិន។ គ្រឹះស្ថានត្រូវមាននីតិវិធីនិងដំណើរការដើម្បីកំណត់ តាមដាន និងរាយការណ៍ដល់ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល នូវស្ថានភាពរបស់ហ្វាស៊ីលីតឺហួសកាលកំណត់សង រួមទាំងហ្វាស៊ីលីតឺដែលមិនទាន់បាន ចាត់ថ្នាក់ថាមានអ៊ីមតែរមិន។

ប្រការ ២២.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវពិនិត្យឡើងវិញ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មការចាត់ថ្នាក់ហានិភ័យឥណទានចំពោះហ្វាស៊ីលីតឺ នៅពេលដែលគ្រឹះស្ថានទទួលបានព័ត៌មានថ្មីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីតឺនោះ។ លើសពីនេះ គ្រឹះស្ថានត្រូវពិនិត្យឡើងវិញប្រចាំគ្រា និងមានឯកសារបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ចំពោះហ្វាស៊ីលីតឺទាំងអស់ ដើម្បី ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មចំណាត់ថ្នាក់។ រាល់ចំណាត់ថ្នាក់ហានិភ័យឥណទានត្រូវវាយតម្លៃឡើងវិញយ៉ាងតិចម្តងក្នុង មួយឆ្នាំ។ គ្រឹះស្ថានត្រូវពិនិត្យឡើងវិញចំពោះហ្វាស៊ីលីតឺធំ ឬមានហានិភ័យខ្ពស់ ឬ “ក្រោមស្តង់ដារ” ឬ អន់ជាងនេះឲ្យបានញឹកញាប់ យ៉ាងតិចម្តងក្នុងមួយឆមាស ឬកាន់តែញឹកញាប់ជាងនេះសម្រាប់ហ្វាស៊ីលីតឺ ដែលជួបនឹងការធ្លាក់ចុះលទ្ធភាពសងប្រាក់វិញ។

**ជំពូកទី ៤
ហ្វាស៊ីលីតឺរៀបចំឡើងវិញ**

ប្រការ ២៣.-

“ហ្វាស៊ីលីតឺរៀបចំឡើងវិញ” (Restructured Facilities) ជាហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានលក្ខខណ្ឌនៃ កិច្ចសន្យាដើមត្រូវបានកែប្រែដើម្បីផ្តល់ការអនុគ្រោះដល់សមភាគី ដែលមានស្ថានភាពលំបាកហិរញ្ញវត្ថុ បណ្តោះអាសន្ន។ ការអនុគ្រោះដែលត្រូវចាត់ទុកថាជា “ហ្វាស៊ីលីតឺរៀបចំឡើងវិញ” មានដូចខាងក្រោម៖

- ១. ការកាត់បន្ថយចំនួនប្រាក់ដើមហ្វាស៊ីលីតឺ ឬចំនួនដែលត្រូវសងនៅឥណ្ឌូបតិទាន
- ២. ការបន្ថយអត្រាការប្រាក់ទាបជាងលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាដើម
- ៣. ការពន្យារពេលទូទាត់សងប្រាក់ដើម ឬការប្រាក់ ឬការធ្វើមូលធនកម្មការប្រាក់
- ៤. ការពន្យារឥណ្ឌូបតិទាន ឬ
- ៥. ការបន្ថែម និង/ឬការផ្លាស់ប្តូរអ្នករួមខ្ចី និង/ឬអ្នកធានា ប្រសិនបើមាន។

ប្រការ ២៤.-

ចំពោះហ្វាស៊ីលីតឺដែលត្រូវបានចាត់ទុកថា “ហ្វាស៊ីលីតឺរៀបចំឡើងវិញ” គ្រឹះស្ថាននិងសមភាគីត្រូវ យល់ព្រមជាផ្លូវការលើលក្ខខណ្ឌថ្មីនៃកិច្ចសន្យា។ ក្នុងករណីដែលលក្ខខណ្ឌថ្មីនៃកិច្ចសន្យាមិនបានធ្វើឡើងជា ផ្លូវការ ហ្វាស៊ីលីតឺនោះមិនមែនជាហ្វាស៊ីលីតឺរៀបចំឡើងវិញទេ និងត្រូវបានចាត់ទុកថាជាហ្វាស៊ីលីតឺដែលមាន អ៊ីមតែរមិន។

ប្រការ ២៥.-

ប្រសិនបើគ្រឹះស្ថានមិនមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់អំពីស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងលទ្ធភាពសងរបស់សមាគម ហ្វានស៊ីលីដីដែលអាចទទួលបានការអនុគ្រោះណាមួយដូចមានចែងក្នុងប្រការ ២៣ ខាងលើ ត្រូវបានចាត់ទុក ថាជា ហ្វានស៊ីលីដីដែលមានអ៊ីមតែរមិន។

ប្រការ ២៦.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវមានគោលនយោបាយនិងនីតិវិធីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលអនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាល សម្រាប់កំណត់អំពីស្ថានភាព និងលក្ខខណ្ឌនៃហ្វានស៊ីលីដីដែលត្រូវបានចាត់ទុកជា “ហ្វានស៊ីលីដីរៀបចំឡើងវិញ” និងសម្រាប់តាមដាននិងគ្រប់គ្រងហ្វានស៊ីលីដីរៀបចំឡើងវិញ។ រាល់ការរៀបចំហ្វានស៊ីលីដីឡើងវិញត្រូវមាន ឯកសារវាយតម្លៃឥណទានត្រឹមត្រូវគ្រប់គ្រាន់ និងមានសម្មតិកម្មជាក់លាក់អំពីការទូទាត់សងទាំងស្រុង ស្របតាមលក្ខខណ្ឌថ្មីនៃកិច្ចសន្យា។

ប្រការ ២៧.-

ហ្វានស៊ីលីដីរៀបចំឡើងវិញ អាចធ្វើបានតែចំពោះសមាគមណាដែលស្ថានភាពអាជីវកម្ម និង/ឬ ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុនៅតែមានចីរភាព ហើយគ្រឹះស្ថានរំពឹងថាសមាគមនឹងជួបប្រទះការលំបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និង ការទូទាត់សងតែក្នុងរយៈពេលបណ្តោះអាសន្នប៉ុណ្ណោះ។ គ្រឹះស្ថានត្រូវពន្យល់អំពីការសម្រេចក្នុងការរៀបចំ ហ្វានស៊ីលីដីឡើងវិញផ្អែកតាមប្រការ ២៨ នៃប្រកាសនេះ នូវមូលហេតុដែលគ្រឹះស្ថានចាត់ទុកសមាគមនោះ ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពលំបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនិងការទូទាត់សងក្នុងរយៈពេលបណ្តោះអាសន្ន។ ការរៀបចំហ្វានស៊ីលីដី ឡើងវិញមិនត្រូវប្រើប្រាស់ដើម្បីរួចផុតពី៖

១. ការទទួលស្គាល់ជាហ្វានស៊ីលីដីដែលមានអ៊ីមតែរមិន ដូចមានចែងក្នុងបញ្ញត្តិនៃប្រការ ៤៨ ដល់ ប្រការ ៥២ នៃប្រកាសនេះ
២. ការបង្កើនសំវិធានធនចំពោះការខាតបង់ឥណទានដែលរំពឹងទុក និង
៣. ការបញ្ឈប់ពីការទទួលស្គាល់ចំណូលការប្រាក់ផ្អែកលើមូលដ្ឋានបង្កើន។

ប្រការ ២៨.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវកំណត់លក្ខខណ្ឌថ្មីនៃហ្វានស៊ីលីដីរៀបចំឡើងវិញ ដោយផ្អែកលើសមត្ថភាពទូទាត់សង របស់សមាគមតាមរយៈការព្យាករណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ថ្មីដោយមានសម្មតិកម្មត្រឹមត្រូវ និងប្រុងប្រយ័ត្ន ចំពោះស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ និង/ឬ អាជីវកម្មរបស់សមាគម។ រាល់ការសម្រេចរៀបចំហ្វានស៊ីលីដីឡើងវិញ គ្រឹះស្ថានត្រូវមានហេតុផលត្រឹមត្រូវ ដោយមានការពន្យល់ឲ្យបានច្បាស់លាស់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និង រក្សាទុកជាឯកសារ។

ប្រការ ២៩.-

ហ្វានស៊ីលីដីនីមួយៗ មិនអាចធ្វើការរៀបចំឡើងវិញលើសពីមួយដងឡើយ។ ប្រសិនបើមានការរៀបចំ ឡើងវិញលើសពីមួយដង ហ្វានស៊ីលីដីនោះត្រូវចាត់ថ្នាក់យ៉ាងហោចណាស់ជាហ្វានស៊ីលីដី “ក្រោមស្តង់ដារ” ។

ប្រការ ៣០.-

ក្នុងដំណើរការរៀបចំហ្វានស៊ីលីដីឡើងវិញ គ្រឹះស្ថានអាចអនុញ្ញាតឲ្យពន្យារពេលសងដោយមិនត្រូវ លើសពីរយៈពេល ០៦ ខែឡើយ។ ការអនុញ្ញាតនេះត្រូវមានការវាយតម្លៃហានិភ័យឥណទានឲ្យបានហ្មត់ចត់ និងត្រឹមត្រូវ។

ប្រការ ៣១.-

ការរៀបចំហ្វាស៊ីលីតឡើងវិញ ត្រូវធ្វើឡើងដោយបុគ្គល ឬផ្នែកផ្សេងដែលមិនទទួលបន្ទុកក្នុងដំណើរការផ្តល់ឥណទាន។ ការអនុញ្ញាតឲ្យមានការរៀបចំហ្វាស៊ីលីតឡើងវិញត្រូវធ្វើឡើងដោយគណៈគ្រប់គ្រងដែលមានសិទ្ធិសម្រេចសមស្រប និងយ៉ាងហោចណាស់ ត្រូវមានការចូលរួមចាប់ពីគណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ឡើងទៅ។

ប្រការ ៣២.-

របាយការណ៍ស្តីពីស្ថានភាពនៃហ្វាស៊ីលីតឡើងវិញ ត្រូវផ្តល់ជូនគណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់យ៉ាងតិចម្តងក្នុងមួយត្រីមាស ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ការអនុវត្តស្របតាមលក្ខខណ្ឌថ្មីនៃកិច្ចសន្យា និងក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងហានិភ័យរួមរបស់គ្រឹះស្ថាន ព្រមទាំងចាត់វិធានការកែតម្រូវសមស្រប ក្នុងករណីមានចំណុចខ្វះចន្លោះ។

ក្នុងករណីហ្វាស៊ីលីតឡើងវិញមានចំណុចខ្វះចន្លោះ របាយការណ៍ស្តីពីស្ថានភាពហ្វាស៊ីលីតឡើងវិញនេះ ត្រូវបានផ្តល់ភ្លាមៗជូនគណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់។

ប្រការ ៣៣.-

ក្រោយពីបញ្ចប់ដំណើរការរៀបចំហ្វាស៊ីលីតឡើងវិញ ហ្វាស៊ីលីតត្រូវបានរក្សាការចាត់ថ្នាក់ដែលរហូតដល់ហ្វាស៊ីលីតនោះអាចចាត់ថ្នាក់ល្អជាងមុន ស្របតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងបញ្ញត្តិនៃប្រការ ៨១ និងប្រការ ៨២ នៃប្រកាសនេះ។

**ជំពូកទី ៥
បុរេហិរញ្ញប្បទាន**

ប្រការ ៣៤.-

“បុរេហិរញ្ញប្បទាន” សំដៅដល់ការអនុវត្ត ឬយន្តការទាំងឡាយណាមួយរបស់គ្រឹះស្ថាន ដែលអនុញ្ញាតឲ្យមានការជំនួសកាតព្វកិច្ចសងបំណុលដែលមានស្រាប់ ជាមួយនឹងកាតព្វកិច្ចសងបំណុលថ្មីក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាថ្មី។

ប្រការ ៣៥.-

“បុរេហិរញ្ញប្បទាន” មិនត្រូវបានអនុវត្តដើម្បីប្រែក្លាយហ្វាស៊ីលីតដែលមិនល្អ ទៅជា “ហ្វាស៊ីលីតល្អជាង” ក្នុងគោលបំណងគេចវេសពីការធ្វើសវិធានធន ឬលុបចោលហ្វាស៊ីលីតនោះទេ។ គ្រឹះស្ថានត្រូវបកស្រាយជូនធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា អំពីមូលហេតុនៃការធ្វើបុរេហិរញ្ញប្បទានច្រើនដង ដែលជាប្រយោជន៍ដល់សមភាគីរបស់គ្រឹះស្ថាន។ ក្នុងពេលធ្វើបុរេហិរញ្ញប្បទាន គ្រឹះស្ថានត្រូវរក្សាទុករាល់ប្រវត្តិទិន្នន័យទាក់ទងនឹងហ្វាស៊ីលីតដែលបានធ្វើបុរេហិរញ្ញប្បទាន និងការទូទាត់សងតាមគ្រានិងការទូទាត់សងចុងក្រោយ។ គ្រឹះស្ថានត្រូវបង្ហាញថា ហ្វាស៊ីលីតដែលបានធ្វើបុរេហិរញ្ញប្បទានជាបន្តបន្ទាប់នេះ ស្ថិតនៅក្រោមដំណើរការផ្តល់ឥណទានដែលច្បាស់លាស់និងរឹងមាំ និងត្រូវបានទទួលការអនុម័តពីគណៈគ្រប់គ្រងដែលមានសិទ្ធិសម្រេច។

កត្តាដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ និងរក្សាទុកជាឯកសារក្នុងការធ្វើបុរេហិរញ្ញប្បទាន ត្រូវមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាទៅនឹងការផ្តល់ហ្វាស៊ីលីតដំបូងដែរ រួមមាន ១). គោលបំណងនៃការប្រើប្រាស់ឥណទាន និងប្រភពនៃការទូទាត់សងហ្វាស៊ីលីត ២). ទម្រង់ហានិភ័យបច្ចុប្បន្នរបស់សមភាគី រាប់បញ្ចូលទាំងប្រវត្តិនិងសមត្ថភាពបច្ចុប្បន្នក្នុងការទូទាត់សង និង ៣). ភាពគ្រប់គ្រាន់និងលទ្ធភាពអនុវត្តបានចំពោះទ្រព្យធានាឬការធានា។

ប្រការ ៣៦.-

“ហ្វាស៊ីលីតរៀបចំឡើងវិញ” ដូចមានចែងក្នុងបញ្ញត្តិនៃប្រការ ២៣ ដល់ប្រការ ៣៣ នៃប្រកាសនេះ គឺជាផ្នែកមួយនៃ “បុរេហិរញ្ញប្បទាន” ដែលផ្តល់ឲ្យតែក្នុងករណីសមភាគីជួបបញ្ហាលំបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុរយៈពេល

8
16

បណ្តោះអាសន្ន។ នៅពេលធ្វើបុរេបរិច្ឆេទប្រឡងប្រឡងប្រឡងប្រឡង គ្រឹះស្ថានត្រូវពិនិត្យមើលថាតើបុរេបរិច្ឆេទប្រឡងប្រឡង ធ្វើឡើងតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងប្រការ ២៣ ខាងលើឬទេ។ ប្រសិនបើសមស្រប ហ្វាស៊ីលីត្យីនោះ ត្រូវចាត់ទុកជា “ហ្វាស៊ីលីត្យីរៀបចំឡើងវិញ” និងត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងបញ្ញត្តិនៃប្រការ ២៣ ដល់ប្រការ ៣៣ នៃប្រកាសនេះ។

ប្រការ ៣៧.-

នៅពេលដែល “បុរេបរិច្ឆេទប្រឡងប្រឡងប្រឡងប្រឡង” មិនមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ស្របតាមលក្ខខណ្ឌនៃ “ហ្វាស៊ីលីត្យី រៀបចំឡើងវិញ” “បុរេបរិច្ឆេទប្រឡងប្រឡងប្រឡងប្រឡង” នោះអាចត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីឲ្យសមភាពដែលពុំមានស្ថានភាពលំបាក ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ អាចទទួលបានផលប្រយោជន៍អំពីលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាឥណទានប្រសើរជាងមុន ដូចជា អត្រាការប្រាក់ទាបជាងមុន ការផ្លាស់ប្តូររវាងអត្រាការប្រាក់ថេរនិងអត្រាការប្រាក់ប្រែប្រួល ការកាត់បន្ថយចំនួន ប្រាក់សងប្រចាំខែ ការកែប្រែរយៈពេលនៃកិច្ចសន្យា ការកើនឡើងទំហំប្រាក់កម្ចី ឬការគូបសរុបបំណុល។ បុរេបរិច្ឆេទប្រឡងប្រឡងប្រឡងប្រឡងមិនត្រូវធ្វើឡើងដើម្បីជំនួសពីការចាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីត្យីដែលត្រូវបានកំណត់ថាមានអ៊ីមតែរមិន។

គ្រឹះស្ថានមិនអាចធ្វើបុរេបរិច្ឆេទប្រឡងប្រឡងប្រឡងប្រឡងជាមួយអតិថិជន នៅពេលដែលគ្រឹះស្ថានមានការសង្ស័យថា ការទូទាត់សងហ្វាស៊ីលីត្យីជាបុរេបរិច្ឆេទប្រឡងប្រឡងប្រឡងប្រឡង ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយកម្ចីដែលបានមកពីអ្នកផ្តល់ផ្សេងទៀត ដែលជាគ្រឹះស្ថាន ឬក៏បុគ្គលមិននៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

ប្រការ ៣៨.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវមានគោលនយោបាយនិងនីតិវិធីរឹងមាំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលអនុម័តដោយ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ដើម្បីកំណត់ស្ថានភាពនិងលក្ខខណ្ឌនៃហ្វាស៊ីលីត្យីដែលកំណត់ថាជា “បុរេបរិច្ឆេទប្រឡងប្រឡងប្រឡងប្រឡង”។ គោលនយោបាយនិងនីតិវិធីនេះ ជាផ្នែកមួយនៃក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងហានិភ័យឥណទានដែលមានចែង ក្នុងប្រការ ៥ នៃប្រកាសនេះ ក្នុងគោលដៅកំណត់អត្តសញ្ញាណ វាស់វែង តាមដាននិងត្រួតពិនិត្យហានិភ័យ ឥណទានរបស់គ្រឹះស្ថាន។

ទោះស្ថិតក្នុងបរិបទសេដ្ឋកិច្ចនិងស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុណាក៏ដោយ គ្រឹះស្ថានមិនត្រូវធ្វើបុរេបរិច្ឆេទប្រឡងប្រឡងប្រឡងប្រឡង ច្រើនជាងហ្វាស៊ីលីត្យីរបស់សមភាពតែមួយក្នុងរយៈពេលខ្លី ដើម្បីធ្វើឲ្យហ្វាស៊ីលីត្យីនេះជា “ហ្វាស៊ីលីត្យីល្អជាងគេ” ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៣៥ នៃប្រកាសនេះ ឬដើម្បីគេចវេសពីការរៀបចំហ្វាស៊ីលីត្យីនេះឡើងវិញ ឬចាត់ថ្នាក់ ជាហ្វាស៊ីលីត្យីដែលមានអ៊ីមតែរមិន លើកលែងតែមានហេតុផលច្បាស់លាស់ និងត្រូវកត់ត្រាដោយហ្មត់ចត់។ គ្រឹះស្ថានអាចត្រូវបានតម្រូវឲ្យពិនិត្យនិងកែតម្រូវឡើងវិញ ចំពោះការធ្វើបុរេបរិច្ឆេទប្រឡងប្រឡងប្រឡងប្រឡងតាមរបៀបនេះ។

**ជំពូកទី ៦
ទ្រព្យធានា**

ប្រការ ៣៩.-

បញ្ញត្តិនៃប្រការ ៤០ ដល់ ប្រការ ៤៧ នៃប្រកាសនេះ គឺដើម្បីផ្តល់ការណែនាំអំពីទ្រព្យធានាដែល ប្រើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើសំវិធានធនចំពោះហ្វាស៊ីលីត្យីដែលមានអ៊ីមតែរមិន ស្របតាមស្តង់ដារឥណទានយូធា ធរមាននៃប្រទេសកម្ពុជា។

ប្រការ ៤០.-

ទ្រព្យធានាត្រូវបានរក្សាទុកដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យឥណទាន។ ទ្រព្យធានាអាចជាទម្រង់នៃការធានា ទ្រព្យ ឬប្រភេទផ្សេងៗនៃទ្រព្យសកម្ម ជាពិសេសទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុដូចជា ដូចជា មូលបត្រកម្មសិទ្ធិ និងសញ្ញាបណ្ណជាដើម ដែលអាចជូនដូចជាយ៉ាងឆាប់រហ័សនៅក្នុងទីផ្សារតាមតម្លៃសមស្រប។

(Handwritten signature/initials)

ប្រការ ៤១.-

ការវាយតម្លៃប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការប៉ាន់ស្មានតម្លៃជាក់ស្តែងនៃទ្រព្យធានា។ គ្រឹះស្ថានត្រូវមានគោលនយោបាយនិងនីតិវិធីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរច្បាស់លាស់ក្នុងការកំណត់និងពិនិត្យលើតម្លៃទ្រព្យធានាណាមួយដែលដាក់ធានាចំពោះហ្វាន់ស៊ីលីធី។ គោលនយោបាយនិងនីតិវិធីទាំងនេះ ត្រូវមានយ៉ាងតិច ដូចខាងក្រោម៖

១. សេចក្តីបញ្ជាក់អំពីទម្រង់ផ្សេងៗគ្នានៃទ្រព្យធានា និងលក្ខខណ្ឌដែលទ្រព្យធានានោះអាចទទួលយកបានដោយគ្រឹះស្ថាន
២. វិធីសាស្ត្រ និងមធ្យោបាយដែលរៀបចំដោយគ្រឹះស្ថាន ដើម្បីវិភាគយ៉ាងហ្មត់ចត់ទៅលើគុណភាពនិងតម្លៃទ្រព្យធានានោះ មុនពេលចុះកិច្ចសន្យាហ្វាន់ស៊ីលីធីមានទ្រព្យធានា។ រាល់ទ្រព្យធានាត្រូវកំណត់អត្តសញ្ញាណឲ្យបានច្បាស់លាស់ និងចងក្រងជាសំណុំឯកសារហ្វាន់ស៊ីលីធីឲ្យបានត្រឹមត្រូវ។ គ្រឹះស្ថានត្រូវធានាថា រាល់កាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវបានបំពេញ ដើម្បីរក្សាសិទ្ធិស្របច្បាប់លើទ្រព្យធានា និងអនុញ្ញាតឲ្យគ្រឹះស្ថានអាចអនុវត្តសិទ្ធិទាំងនោះបាន
៣. វិធីសាស្ត្រ និងមធ្យោបាយដែលរៀបចំឡើងដោយគ្រឹះស្ថាន ដើម្បីធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មការវាយតម្លៃទ្រព្យធានាឲ្យបានហ្មត់ចត់សម្រាប់អាយុកាលនៃហ្វាន់ស៊ីលីធី។ ការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មមានសារៈសំខាន់ជាពិសេសចំពោះ ១). តម្លៃទ្រព្យធានាងាយរងការប្រែប្រួលខ្លាំងទៅតាមពេលវេលា ២). ទ្រព្យធានាហ្វាន់ស៊ីលីធីមានអនុបាតឥណទានធៀបនឹងតម្លៃទ្រព្យធានាកម្រិតខ្ពស់ និង ៣). ហ្វាន់ស៊ីលីធីដែលមានអាយុកាលមធ្យមឬវែង។ ការវាយតម្លៃ និងការពិនិត្យឡើងវិញលើការវាយតម្លៃទ្រព្យធានាសម្រាប់អាយុកាលនៃហ្វាន់ស៊ីលីធី ត្រូវធ្វើឡើងដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងពិនិត្យលើពេលវេលា បន្ទុកចំណាយ និងការលំបាកផ្សេងៗពាក់ព័ន្ធនឹងការលក់ទ្រព្យធានានោះ និង
៤. ការពិនិត្យឡើងវិញជាទៀងទាត់នូវលទ្ធភាពទទួលបានការទូទាត់សងពីការលក់ទ្រព្យធានាក្នុងអាយុកាលនៃហ្វាន់ស៊ីលីធី។

ប្រការ ៤២.-

ទ្រព្យសកម្មដែលទទួលយកជាទ្រព្យធានាត្រូវបានវាយតម្លៃតាមតម្លៃជាក់ស្តែង ដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រស្របតាមស្តង់ដារគណនេយ្យជាធរមាននៃប្រទេសកម្ពុជា។

ប្រការ ៤៣.-

មុនពេលចុះកិច្ចសន្យាហ្វាន់ស៊ីលីធីមានទ្រព្យធានាថ្មី គ្រឹះស្ថានត្រូវវិភាគគុណភាព និងតម្លៃទ្រព្យធានាឲ្យបានហ្មត់ចត់ ព្រមទាំងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់តាមផ្លូវច្បាប់ក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិលើទ្រព្យធានា ដើម្បីទូទាត់សងគ្រប់ចំនួនតាមកិច្ចសន្យា ក្នុងករណីសមភាគីខកខានមិនបានបំពេញតាមកិច្ចសន្យា។

ប្រការ ៤៤.-

ក្នុងការកំណត់តម្លៃជាក់ស្តែងនៃទ្រព្យធានា គ្រឹះស្ថានត្រូវផ្អែកលើអ្នកវាយតម្លៃទ្រព្យធានាផ្ទៃក្នុង និង/ឬខាងក្រៅ ដែលមានគុណវុឌ្ឍិគ្រប់គ្រាន់។ គោលនយោបាយនិងនីតិវិធីដែលមានចែងក្នុងប្រការ ៤១ នៃប្រកាសនេះ ត្រូវបញ្ជាក់ឲ្យច្បាស់អំពីលក្ខខណ្ឌនៃការវាយតម្លៃទ្រព្យធានានោះ។

ប្រការ ៤៥.-

អ្នកវាយតម្លៃផ្ទៃក្នុងនិងខាងក្រៅរបស់គ្រឹះស្ថានត្រូវមានគុណវុឌ្ឍិគ្រប់គ្រាន់និងបទពិសោធន៍វិជ្ជាជីវៈក្នុងការវាយតម្លៃទ្រព្យធានា។ គ្រឹះស្ថានត្រូវជ្រើសរើសអ្នកវាយតម្លៃខាងក្រៅ ពីបញ្ជីឈ្មោះក្រុមហ៊ុនវាយតម្លៃដែលទទួលស្គាល់ពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

ប្រការ ៤៦.-

រយៈពេលសម្រាប់លក់ទ្រព្យធានាគឺជាកត្តាសំខាន់នៅពេលវាយតម្លៃទ្រព្យធានាលើហ្វាន់ស៊ីលីធី។ ជាទូទៅ រយៈពេល ១២ ខែ ជារយៈពេលសមស្រប លើកលែងតែកាលៈទេសៈពិសេស ដែលទាមទាររយៈពេល វែងជាងនេះ។ ក្នុងករណីរយៈពេលវែងជាង ១២ ខែ គ្រឹះស្ថានត្រូវជ្រើសរើសយករយៈពេលវែងបំផុតសម្រាប់ កំណត់តម្លៃជាក់ស្តែង។

ប្រការ ៤៧.-

ក្នុងករណី “តម្លៃជាក់ស្តែង” នៃទ្រព្យធានាត្រូវបានកំណត់ដោយផ្អែកលើតម្លៃទីផ្សារអាចជឿជាក់បាន គ្រឹះស្ថានត្រូវពិនិត្យលើការកំណត់យកទីផ្សារសមស្រប សន្ទនីយភាពនៃទ្រព្យធានាក្នុងទីផ្សារនោះ រយៈពេលលក់ ចំណាយផ្សេងៗពាក់ព័ន្ធនឹងការលក់ និងផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដែលអាចកើតឡើងពីការលក់ទៅលើតម្លៃទីផ្សារ។

ជំពូកទី ៧

ការទទួលស្គាល់ និងការវាស់វែង ហ្វាន់ស៊ីលីធីដែលមានអ៊ីមតែរមិន

ប្រការ ៤៨.-

ការទទួលស្គាល់ និងការវាស់វែងសមស្របចំពោះហ្វាន់ស៊ីលីធីដែលមានអ៊ីមតែរមិន ជាធាតុដ៏សំខាន់ ក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយធ្វើសំវិធានធនរបស់គ្រឹះស្ថាន ហើយជាពិសេសសម្រាប់វាយតម្លៃលើភាព គ្រប់គ្រាន់នៃដើមទុន។

បញ្ញត្តិនៃប្រការ ៤៩ ដល់ ប្រការ ៧១ នៃប្រកាសនេះ គឺជាការណែនាំអប្បបរមាសម្រាប់ការទទួលស្គាល់ ហ្វាន់ស៊ីលីធីដែលមានអ៊ីមតែរមិន និងការវាស់វែងសំវិធានធនតាមស្តង់ដារគណនេយ្យជាធរមាន។

ប្រការ ៤៩.-

វិសាលភាពនៃហ្វាន់ស៊ីលីធីដែលមានអ៊ីមតែរមិន ត្រូវគិតបញ្ចូលទ្រព្យសកម្មទាំងអស់ដែលមានទាំង នៅក្នុងនិងក្រៅតារាងតុល្យការ។ ក្នុងការទទួលស្គាល់ហ្វាន់ស៊ីលីធីដែលមានអ៊ីមតែរមិន គ្រឹះស្ថានមិនត្រឹមតែ កំណត់ចំពោះការផ្តល់កម្ចីប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវគិតបញ្ចូលហ្វាន់ស៊ីលីធីផ្សេងទៀតដែលនាំឲ្យមានហានិភ័យ គណនាជាមួយសមភាគីផងដែរ។ គ្រឹះស្ថានត្រូវទទួលស្គាល់ហ្វាន់ស៊ីលីធីដែលមានអ៊ីមតែរមិន ស្របតាម គោលការណ៍ និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវកំណត់ដោយស្តង់ដារគណនេយ្យជាធរមាននៃប្រទេសកម្ពុជា។

ហ្វាន់ស៊ីលីធីដែលត្រូវទទួលស្គាល់ថាមានអ៊ីមតែរមិន នៅពេលដែលមានការសង្ស័យថាទឹកប្រាក់ ជំពាក់សរុប រួមទាំងការប្រាក់ និងទឹកប្រាក់ផ្សេងៗទៀត មិនត្រូវបានទូទាត់សងទាន់ពេលវេលា ដោយមិនគិត ពីរយៈពេលហួសកាលកំណត់ ៩០ ថ្ងៃ (៦០ ថ្ងៃ សម្រាប់ហ្វាន់ស៊ីលីធីរយៈពេលខ្លី) ឬច្រើនជាង។ ហ្វាន់ស៊ីលីធី ក៏ត្រូវទទួលស្គាល់ថាមានអ៊ីមតែរមិនដែរ ទោះបីជាទំហំនៃការបាត់បង់ទាំងអស់មិនអាចកំណត់បានច្បាស់លាស់ ក៏ដោយ។

កត្តាមួយចំនួនដែលនាំឲ្យមានការសង្ស័យ និងតម្រូវឲ្យចាត់ថ្នាក់សមតុល្យហ្វាន់ស៊ីលីធីដក់សល់ថាមាន អ៊ីមតែរមិន មានដូចខាងក្រោម៖

១. ហ្វាន់ស៊ីលីធីដែលមានការទូទាត់សងប្រចាំខែ ឬតិចជាង និងហួសកាលកំណត់ ៩០ ថ្ងៃ (៦០ ថ្ងៃ សម្រាប់ហ្វាន់ស៊ីលីធីរយៈពេលខ្លី) ដោយមិនមានការធានាត្រឹមត្រូវនិងគ្រប់គ្រាន់
២. សមភាគីដែលទទួលបានហ្វាន់ស៊ីលីធី ប្រឈមនឹងការបរាជ័យ ឬនីតិវិធីក្ស័យធន លើកលែងតែ ហ្វាន់ស៊ីលីធីមានការធានាត្រឹមត្រូវនិងគ្រប់គ្រាន់ ឬ
៣. ការលុបចោលផ្នែកខ្លះនៃហ្វាន់ស៊ីលីធី ទោះបីក្នុងហេតុផលណាក៏ដោយ។

កត្តាដទៃទៀតដែលអាចបញ្ជាក់ពីអ៊ីមតែរមិននៃហ្វានស៊ីលីដី មានដូចខាងក្រោម៖

១. ការលំបាកធ្ងន់ធ្ងរផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុរបស់សមភាគី
២. ការអនុគ្រោះដែលគ្រឹះស្ថានផ្តល់ទៅឲ្យសមភាគីនៅពេលសមភាគីជួបការលំបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ឬ
៣. ព័ត៌មានឬទិន្នន័យណាមួយបញ្ជាក់ថាមានការថយចុះនៃលំហូរសាច់ប្រាក់រំពឹងទុកដែលនឹងប្រមូលបានពីសមភាគី និងការផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុក និងសកល ដែលជះឥទ្ធិពលដល់លំហូរសាច់ប្រាក់រំពឹងទុកនោះ។

ការទូទាត់សងតាមគ្រានីមួយៗត្រូវធ្វើឡើងឲ្យបានគ្រប់ចំនួន។ សម្រាប់ការគណនាហ្វានស៊ីលីដីសងយឺត ការទូទាត់សងតែមួយចំណែកនៃការសងតាមគ្រា ត្រូវចាត់ទុកថាជាការសងយឺត។

នៅពេលដែលការទូទាត់សងត្រូវបានកំណត់ក្នុងរយៈពេល ៩០ ថ្ងៃ ឬវែងជាងនេះ ហ្វានស៊ីលីដីត្រូវបានចាត់ទុកថាមានអ៊ីមតែរមិន ក្នុងករណីដែលមានការខកខានទូទាត់សង លើកលែងតែគ្រឹះស្ថានអាចបង្ហាញថាហ្វានស៊ីលីដីមិនមានភាពទន់ខ្សោយណាមួយដែលនាំឲ្យមានការចាត់ថ្នាក់ក្រោមស្តង់ដារ ឬអន់ជាងនេះ។ ការខកខានទូទាត់សងត្រូវគិតចាប់ពី ០៥ ថ្ងៃធ្វើការបន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទទូទាត់សង។

ឥណទានវិបារូបន៍ និងហ្វានស៊ីលីដីអាចប្រើប្រាស់ឡើងវិញ (Revolving Facilities) ផ្សេងៗទៀតដែលបន្តមានសមតុល្យលើសកម្រិតអនុម័ត ក្នុងរយៈពេល ៩០ ថ្ងៃ (៦០ ថ្ងៃ សម្រាប់ហ្វានស៊ីលីដីរយៈពេលខ្លី) ឬលើសពីនេះបន្តបន្ទាប់គ្នា ត្រូវចាត់ទុកជាហ្វានស៊ីលីដីដែលមានអ៊ីមតែរមិន។ ហ្វានស៊ីលីដីដែលមានអ៊ីមតែរមិនត្រូវគិតលើសមតុល្យសរុបដក់សល់នៃហ្វានស៊ីលីដីនោះ។

ការសន្យាផ្តល់ឥណទាន (Loan commitment facilities) ដែលមិនអាចកែប្រែបាន (Irrevocable) ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាមានអ៊ីមតែរមិន នៅពេលដែលសមត្ថភាពទូទាត់សង (Creditworthiness) របស់សមភាគីថយចុះ ដែលនាំឲ្យមានការសង្ស័យអំពីលទ្ធភាពទូទាត់សងប្រាក់គ្រប់ចំនួន និងទាន់ពេលវេលាចំពោះការប្រើប្រាស់ឥណទាន និង/ឬ ការទូទាត់ការប្រាក់ ឬសោហ៊ុយផ្សេងៗ។

ហ្វានស៊ីលីដីផ្សេងទៀតនៃខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការ ក៏ត្រូវអនុវត្តតាមប្រកាសនេះដែរ។ ហ្វានស៊ីលីដីដែលមានលក្ខណៈជំនួសឥណទាន (Direct credit substitutes) ដូចជា ការធានា និងលិខិតឥណទាន ដែលជាទូទៅនឹងក្លាយជាខ្ទង់ក្នុងតារាងតុល្យការនៅពេលប្រើប្រាស់។ គ្រឹះស្ថានត្រូវចាត់ថ្នាក់ហ្វានស៊ីលីដីថាមានអ៊ីមតែរមិនក្នុងករណីគ្រឹះស្ថានមានហេតុផលច្បាស់លាស់ថា ឧបករណ៍ខាងលើនេះ នឹងត្រូវប្រើប្រាស់ដោយសមភាគីនាពេលអនាគតក្នុងកាលៈទេសៈ ដែលគ្រឹះស្ថានជឿជាក់ថាមិនអាចប្រមូលមកវិញគ្រប់ចំនួនបានទាន់ពេលវេលាចំពោះទឹកប្រាក់ដែលគ្រឹះស្ថាននឹងត្រូវទូទាត់សងជំនួស។

ហានិភ័យនៃការខាតបង់ ក៏អាចកើតឡើងពីហ្វានស៊ីលីដីផ្សេងៗទៀតក្នុងខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការដែរ ដូចជា ប្រតិបត្តិការនិស្សន្ទ ជាពិសេសនៅពេលដែលចំណាត់ថ្នាក់ឥណទានរបស់សមភាគីធ្លាក់ចុះ។ គ្រឹះស្ថានត្រូវចាត់ថ្នាក់ហ្វានស៊ីលីដីនេះថាមានអ៊ីមតែរមិន នៅពេលមានការសង្ស័យថា មិនអាចទទួលបានលំហូរសាច់ប្រាក់ដែលដល់ ឬនឹងដល់ពេលទូទាត់សងគ្រប់ចំនួន និងទាន់ពេលវេលាពីសមភាគី។

ប្រការ ៥០.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវធានាថា ការទទួលស្គាល់ និងការវាស់វែងហ្វានស៊ីលីដីដែលមានអ៊ីមតែរមិន គោរពតាមគោលការណ៍និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវកំណត់ដោយស្តង់ដារគណនេយ្យជាធរមាននៃប្រទេសកម្ពុជា។

ការវាស់វែងហ្វានស៊ីលីដីដែលមានអ៊ីមតែរមិន ដែលអនុវត្តតាមវិធីសាស្ត្ររំលស់ថ្លៃដើម ត្រូវធ្វើឡើងជាលើកដំបូងតាមលក្ខណៈ “ហ្វានស៊ីលីដីទោល” លើកលែងតែចំពោះហ្វានស៊ីលីដីដែលមានចរិតលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នា និងស្ថិតនៅក្រោមកម្រិតកំណត់ជាសារវន្ត ត្រូវវាយតម្លៃជាក្រុម។ ហ្វានស៊ីលីដីដែលត្រូវ

2
68

បានវាយតម្លៃជាត្រឹម និងស្ថិតនៅក្រោមកម្រិតកំណត់ជាសាវ័ន្ត មានដូចជា ប័ណ្ណឥណទាន ឥណទាន សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់តូចៗ រួមទាំងឥណទានយានយន្ត ជាដើម។

ក្នុងការវាយតម្លៃលើហ្វានស៊ីលីដែលមានអ៊ីមតែរមិនតាមលក្ខណៈ “ហ្វានស៊ីលីក្រុម” គ្រឹះស្ថានត្រូវ បែងចែកសំណុំហ្វានស៊ីលីជាត្រឹមតាមការចាំបាច់ ដើម្បីប្រមូលផ្តុំហ្វានស៊ីលីដែលមានចរិតលក្ខណៈ និង មានហានិភ័យឥណទានប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ដូចជា ប្រភេទហ្វានស៊ីលី ប្រភេទសមភាគី ស្ថានភាពហួស កាលកំណត់ ចំណាត់ថ្នាក់ហានិភ័យឥណទាន ប្រភេទទ្រព្យធានា និងស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រ។ ការវាស់វែង ហ្វានស៊ីលីដែលមានអ៊ីមតែរមិន ត្រូវធ្វើឡើងដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ទៅតាមប្រភេទក្រុមនីមួយៗ។

នៅពេលដែលសមភាគីមួយមានហ្វានស៊ីលីច្រើន ដោយក្នុងនោះ ហ្វានស៊ីលីមួយមានទំហំលើសពីកម្រិត កំណត់ជាសាវ័ន្ត និងត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាមានអ៊ីមតែរមិន ឬផលបូកសរុបនៃហ្វានស៊ីលីដែលមានអ៊ីមតែរមិន លើសកម្រិតកំណត់ជាសាវ័ន្ត ការវាស់វែងលើហ្វានស៊ីលីទាំងនោះត្រូវធ្វើឡើងតាមលក្ខណៈ “ហ្វានស៊ីលីទោល” ទោះបីជាហ្វានស៊ីលីផ្សេងទៀតដែលផ្តល់ទៅឲ្យសមភាគីនោះស្ថិតនៅក្រោមកម្រិតកំណត់ជាសាវ័ន្តក៏ដោយ។

ប្រការ ៥១.-

ហ្វានស៊ីលីទាំងឡាយណាដែលត្រូវបានវាយតម្លៃតាមលក្ខណៈ “ហ្វានស៊ីលីទោល” ដូចមានចែងក្នុង ប្រការ ៥០ នៃប្រកាសនេះ បានបង្ហាញថាមានអ៊ីមតែរមិន និងមិនត្រូវបានធ្វើសំវិធានធនលើហ្វានស៊ីលីទោល នឹងត្រូវដាក់បញ្ចូលគ្នាទៅក្នុងក្រុមហ្វានស៊ីលីដែលមានចរិតលក្ខណៈហានិភ័យស្រដៀងគ្នា ដើម្បីវាយតម្លៃជា លើកទីពីរ តាមលក្ខណៈ “ហ្វានស៊ីលីក្រុម” ដោយអនុវត្តវិធីសាស្ត្រដូចទៅនឹងក្រុមហ្វានស៊ីលីដែលស្ថិតក្រោម កម្រិតកំណត់។ ការដាក់បញ្ចូលជាត្រឹមនេះ ត្រូវតែកែសម្រួលឲ្យសមស្របតាមទំហំ និងប្រភេទនៃហ្វានស៊ីលី ដែលត្រូវបានវាយតម្លៃ។ ហ្វានស៊ីលីដែលមានទឹកប្រាក់ខ្ពស់លើសលប់ និងពិសេសជាងគេ អាចត្រូវលើកលែង ពីការវាយតម្លៃក្នុងដំណាក់កាលទីពីរ ប៉ុន្តែការលើកលែងនេះ អនុវត្តចំពោះតែហ្វានស៊ីលីពិសេសដែលមាន ចំនួនតិចតួចប៉ុណ្ណោះ។

ប្រការ ៥២.-

អ៊ីមតែរមិននៃហ្វានស៊ីលីទោល ឬហ្វានស៊ីលីក្រុមស្រដៀងគ្នា ដែលអនុវត្តតាមវិធីសាស្ត្ររំលស់ថ្លៃដើម ត្រូវបានគណនាតាមវិធីសាស្ត្រ “ការខាតបង់ឥណទានរំពឹងទុក” (Expected Credit Losses - ECL) ដែលជា ការប៉ាន់ស្មានការខាតបង់ឥណទានឡើងតាមប្រូបាប៊ីលីតេ (កង្វះសាច់ប្រាក់គិតក្នុងតម្លៃបច្ចុប្បន្ន - Present value of all cash shortfalls) សម្រាប់រយៈពេលទាំងស្រុងនៃកិច្ចសន្យាហ្វានស៊ីលី។ កង្វះសាច់ប្រាក់ត្រូវបានគណនា ដោយយកលំហូរសាច់ប្រាក់ដែលត្រូវទទួលបានដោយគ្រឹះស្ថានទៅតាមកិច្ចសន្យា ដក លំហូរសាច់ប្រាក់ ដែលគ្រឹះស្ថានរំពឹងថានឹងទទួលបាន។ ប្រសិនបើនៅកាលបរិច្ឆេទរាយការណ៍ ហានិភ័យឥណទាននៃ ហ្វានស៊ីលីមិនមានការកើនឡើងខ្លាំងធៀបនឹងកាលបរិច្ឆេទទទួលស្គាល់ដំបូង គ្រឹះស្ថានត្រូវធ្វើសំវិធានធន ចំពោះហ្វានស៊ីលីក្នុងចំនួនស្មើនឹងការខាតបង់ឥណទានរំពឹងទុករយៈពេល ១២ ខែ ប៉ុណ្ណោះ។ លក្ខខណ្ឌលម្អិត នៃការគណនាការខាតបង់ឥណទានរំពឹងទុកត្រូវផ្អែកលើគោលការណ៍ និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវកំណត់ដោយ ស្តង់ដារគណនេយ្យជាធរមាននៃប្រទេសកម្ពុជា។

ប្រការ ៥៣.-

ចំពោះ ឥណទានស៊ីនឌីកេត (Syndicated loans) គ្រឹះស្ថាននីមួយៗដែលចូលរួមផ្តល់ឥណទានត្រូវ ទទួលខុសត្រូវរក្សាព័ត៌មានឥណទានរបស់សមភាគីឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីវាយតម្លៃ និងធ្វើសំវិធានធនទៅ លើចំណែកនៃឥណទានស៊ីនឌីកេតរបស់ខ្លួន។ គ្រឹះស្ថានដឹកនាំត្រូវចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានរបស់សមភាគី ដែលធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មក្នុងក្រោយដល់គ្រប់គ្រឹះស្ថានចូលរួមទាំងអស់។ នៅពេលដែលមានព័ត៌មានគួរឲ្យ

2
18

យកចិត្តទុកដាក់ថា គ្រឹះស្ថានចូលរួមដែលជាគ្រឹះស្ថានដឹកនាំ ឬគ្រឹះស្ថានចូលរួមណាមួយបានបន្ថយចំណាត់ថ្នាក់ ឥណទានស៊ីនឌីខេត គ្រឹះស្ថានត្រូវបន្ថយចំណាត់ថ្នាក់ឥណទានស៊ីនឌីខេតនោះ តាមចំណែករបស់ខ្លួន។

ប្រការ ៥៤.-

គ្រឹះស្ថានមិនត្រូវរំលាយកិច្ចសន្យាមុនឥណទាន ចំពោះហ្វាស៊ីលីតធនាគារ នៅពេលដែល គ្រឹះស្ថានផ្តល់ហ្វាស៊ីលីតធនាគារទៅឲ្យសមាគមតែមួយ ឬសម្ព័ន្ធបុគ្គលដែលទាក់ទងនឹងសមាគម ដើម្បីជៀសវាងពីការចាត់ថ្នាក់ឥណទានដំបូងថាមានអ៊ីមតែមិន។ ក្នុងករណី គ្រឹះស្ថានផ្តល់ហ្វាស៊ីលីតធនាគារ ហ្វាស៊ីលីតនេះ ត្រូវចាត់ថ្នាក់ថាមានអ៊ីមតែមិនភ្លាមនៅពេលអនុម័ត។

ប្រការ ៥៥.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវមាន គោលនយោបាយ នីតិវិធី ប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា និងដំណើរការ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីធានាថាការទទួលស្គាល់និងការវាស់វែងហ្វាស៊ីលីតដែលមានអ៊ីមតែមិន ធ្វើឡើងបានទាន់ពេលវេលា និងអាចជឿជាក់បាន។ គោលនយោបាយនិងនីតិវិធីទាំងនេះ ត្រូវអនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងត្រូវមាន ចែងអំពីក្របខ័ណ្ឌវិភាគសម្រាប់វាយតម្លៃហ្វាស៊ីលីតដែលមានអ៊ីមតែមិន។ គោលនយោបាយនិងនីតិវិធី ត្រូវមានចែងជាអប្បបរមា ដូចតទៅ៖

១. កំណត់តួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវរបស់ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល គណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ និងបុគ្គល ពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ត្រូវចូលរួមរៀបចំក្របខ័ណ្ឌវិភាគសម្រាប់វាយតម្លៃហ្វាស៊ីលីតដែលមាន អ៊ីមតែមិន
២. កំណត់អត្តសញ្ញាណចំពោះហ្វាស៊ីលីតដែលមានអ៊ីមតែមិន
៣. កំណត់ហ្វាស៊ីលីតណា ដែលត្រូវវាយតម្លៃតាមលក្ខណៈ “ហ្វាស៊ីលីតទោល” និងហ្វាស៊ីលីតណា ដែលត្រូវវាយតម្លៃតាមលក្ខណៈ “ហ្វាស៊ីលីតក្រុម”។ គ្រឹះស្ថានត្រូវមានលទ្ធភាពពន្យល់បង្ហាញ ដល់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាថា គោលនយោបាយរបស់ខ្លួនក្នុងការកំណត់ហ្វាស៊ីលីត ដែលត្រូវ បានវាយតម្លៃនិងគ្រប់គ្រង តាមលក្ខណៈ “ហ្វាស៊ីលីតទោល” ឬ “ហ្វាស៊ីលីតក្រុម” ត្រូវផ្តល់ការវិភាគ ដោយប្រុងប្រយ័ត្នទៅលើហានិភ័យឥណទាន ដែលអាចកើតមានចំពោះហ្វាស៊ីលីតទោល
៤. កំណត់ពីវិធីសាស្ត្រវាស់វែងទំហំហ្វាស៊ីលីតដែលមានអ៊ីមតែមិន និង
៥. ពិនិត្យឡើងវិញជាទៀងទាត់លើ ទំហំ និងវិធីសាស្ត្រវាស់វែងទំហំហ្វាស៊ីលីតដែលមានអ៊ីមតែមិន។

គោលនយោបាយនិងនីតិវិធីទាំងនោះត្រូវមានចែងអំពី ការប្រមូលនិងរក្សាទិន្នន័យទាំងអស់ រួមទាំង ព័ត៌មានផ្សេងទៀតដើម្បីជួយដល់ការធ្វើសំវិធានធនឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់។ គោលនយោបាយនិងនីតិវិធីនេះ រួមបញ្ចូលទាំងការរក្សាទុកគ្រប់ទិន្នន័យមានគុណភាពខ្ពស់ទាំងប្រភេទនិងទំហំ ដែលចាំបាច់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ក្នុងម៉ូដែលហានិភ័យឥណទាន (Credit risk models) បច្ចេកទេសស្ថិតិ (Statistical techniques) និង វិធីសាស្ត្រដទៃទៀត ដែលប្រើប្រាស់ដោយគ្រឹះស្ថានក្នុងការវាយតម្លៃហានិភ័យឥណទាន។ គ្រឹះស្ថានត្រូវធានា ភាពត្រឹមត្រូវនៃទិន្នន័យនិងព័ត៌មាន។

ប្រការ ៥៦.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវបង្កើតនិងរក្សាប្រព័ន្ធពិនិត្យឥណទានឡើងវិញ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីកំណត់ តាមដាន និងគ្រប់គ្រងគុណភាពទ្រព្យសកម្មឲ្យបានត្រឹមត្រូវ មានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ និងទាន់ពេលវេលា ស្របតាមគោលការណ៍ដូចមានចែងក្នុងបញ្ញត្តិនៃប្រការ ៥ ដល់ ប្រការ ១០ នៃប្រកាសនេះ។ ជាផ្នែកមួយនៃ ដំណើរការពិនិត្យឥណទានឡើងវិញ គ្រឹះស្ថានត្រូវបង្កើតយន្តការនិងវាយតម្លៃជាប្រចាំនូវភាពគ្រប់គ្រាន់នៃ

ការធ្វើសវិធានធន សម្រាប់ទប់ទល់នឹងការខាតបង់រំពឹងទុក ដែលអាចកើតចេញពីសំណុំឥណទាន ដោយគិតបញ្ចូលកត្តាទាំងអស់ដែលបង្ហាញពីភាពថយចុះសមត្ថភាពរបស់គ្រឹះស្ថាន ក្នុងការប្រមូលប្រាក់ដែលដល់កាលកំណត់សងពីសមភាគី។

ក្នុងការទទួលស្គាល់និងការវាស់វែងហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានអ៊ីមតែរមិន គ្រឹះស្ថានត្រូវពិនិត្យឥណទានឡើងវិញទៅលើហ្វាស៊ីលីតឺទាំងអស់ រួមទាំងហ្វាស៊ីលីតឺដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជា “ធម្មតា” និង “ឃ្លាំមើល”។

ប្រការ ៥៧.-

ផ្នែកទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយនិងនីតិវិធីនៃការចាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានអ៊ីមតែរមិនរបស់គ្រឹះស្ថាន ត្រូវមានបុគ្គលិកដែលមានសមត្ថភាពនិងទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលត្រឹមត្រូវ។ គោលនយោបាយនិងនីតិវិធីទាំងនេះ ត្រូវបានពិនិត្យឡើងវិញតាមគ្រាជាប្រចាំ ដោយសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងក្រុមហ៊ុនសវនកម្ម ហើយលទ្ធផលនៃការធ្វើសវនកម្ម ត្រូវរាយការណ៍ទៅក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនិងគណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់។ គ្រឹះស្ថានត្រូវកែតម្រូវភ្លាមៗនូវរាល់ចំណុចខ្វះខាតដែលបានរកឃើញ ដោយបុគ្គលិកទទួលបន្ទុកផ្នែកឥណទាន ឬដោយបុគ្គលិកទទួលបន្ទុកអនុវត្តគោលនយោបាយ និងនីតិវិធីនេះ ឬដោយសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ឬក្រុមហ៊ុនសវនកម្ម។

ប្រការ ៥៨.-

ការទទួលស្គាល់ និងការវាស់វែងអ៊ីមតែរមិននៃហ្វាស៊ីលីតឺ មិនពឹងផ្អែកតែលើរូបមន្ត និងវិធាននានាទេ តែត្រូវឲ្យគណៈគ្រប់គ្រងធ្វើការវិនិច្ឆ័យផ្អែកលើបទពិសោធន៍ផ្នែកឥណទាន។ វិសាលភាពនៃការសម្រេចជាឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់គណៈគ្រប់គ្រងក្នុងការវាយតម្លៃអ៊ីមតែរមិននៃហ្វាស៊ីលីតឺ ត្រូវមានកំណត់ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ហើយដំណើរការវិនិច្ឆ័យត្រូវត្រួតត្រា និងមានឯកសារគ្រប់គ្រាន់ដែលមានលក្ខណៈងាយយល់។ គ្រឹះស្ថានត្រូវបង្ហាញថាការវិនិច្ឆ័យនេះនឹងមិននាំឱ្យមានការរាយការណ៍ខុសជាប្រព័ន្ធចំពោះការប៉ាន់ស្មានអ៊ីមតែរមិននៃហ្វាស៊ីលីតឺនិងការធ្វើសវិធានធន។ ការវិនិច្ឆ័យត្រូវផ្អែកលើសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់នៅគ្រប់កាលៈទេសៈពាក់ព័ន្ធនិងធ្វើឡើងដោយប្រុងប្រយ័ត្ន។ ការវិនិច្ឆ័យនេះអាចមានសារៈសំខាន់៖

១. សម្រាប់កំណត់រយៈពេលសមស្របដែលអាចអនុញ្ញាតឲ្យឥណទានទិន្នន័យអំពីប្រវត្តិហ្វាស៊ីលីតឺខាតបង់។ ដើម្បីកំណត់ពីទិន្នន័យជាមធ្យមនៃហ្វាស៊ីលីតឺចាត់បង់ដែលធ្លាប់កើតមានសម្រាប់ក្រុមហ្វាស៊ីលីតឺណាមួយ គ្រឹះស្ថានមិនត្រូវកំណត់យកតែរយៈពេលថេរឡើយ។ ក្នុងអំឡុងពេលសេដ្ឋកិច្ចមានស្ថិរភាព គ្រឹះស្ថានអាចប្រើប្រាស់ទិន្នន័យអំពីប្រវត្តិហ្វាស៊ីលីតឺខាតបង់រយៈពេលវែង (លើសពី ០៥ ឆ្នាំ) ចំណែកក្នុងអំឡុងពេលសេដ្ឋកិច្ចមានការប្រែប្រួលខ្លាំង គ្រឹះស្ថានអាចប្រើប្រាស់ទិន្នន័យរយៈពេលខ្លីជាងនេះ ឬ
២. សម្រាប់ករណីដែលគ្រឹះស្ថានមិនមានទិន្នន័យអំពីប្រវត្តិហ្វាស៊ីលីតឺខាតបង់គ្រប់គ្រាន់ ឬទិន្នន័យទាំងនោះមិនអាចឆ្លុះបញ្ចាំងពីស្ថានភាពជាក់ស្តែងនាពេលបច្ចុប្បន្នបាន។

ប្រការ ៥៩.-

ការកែសម្រួលទៅលើទិន្នន័យនិងបទពិសោធន៍នៃប្រវត្តិហ្វាស៊ីលីតឺខាតបង់ ត្រូវមានចំណុចយ៉ាងតិចដូចខាងក្រោម៖

១. ការប្រែប្រួលទៅលើកម្រិតនិងនិរន្តរភាពនៃអត្រាសងយឺតយ៉ាវនៃហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានអ៊ីមតែរមិន
២. ការប្រែប្រួលទៅលើការបែងចែក និងការប្រមូលផ្តុំឥណទាន
៣. ការកែប្រែគោលនយោបាយនិងនីតិវិធីឥណទានរបស់គ្រឹះស្ថាន
៤. ការប្រែប្រួលការរៀបចំហ្វាស៊ីលីតឺឡើងវិញ

- ៥. ការប្រែប្រួលបទពិសោធន៍ និងសមត្ថភាពរបស់គណៈគ្រប់គ្រងរបស់គ្រឹះស្ថានក្នុងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យគណនេយ្យ និងក្នុងការប្រមូលត្រួតពិនិត្យនូវចំនួនទឹកប្រាក់ដែលស្ថាប័នកំណត់សង និង
- ៦. ការប្រែប្រួលស្ថានភាព និងនិន្នាការសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុកនិងសកល ទាំងបច្ចុប្បន្ន និងរំពឹងទុក។

ប្រការ ៦០.-

នៅពេលគ្រឹះស្ថានផ្តល់ហ្វាស៊ីលីតឺប្រើទៅឲ្យសមាគមភីតែមួយ ឬក្រុមសម្ព័ន្ធសមាគម គ្រឹះស្ថានត្រូវមានគោលនយោបាយនិងនីតិវិធី ដើម្បីធានាថា ប្រសិនបើហ្វាស៊ីលីតឺណាមួយត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាមានអ៊ីមភែរមិនគ្រឹះស្ថានត្រូវចាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីតឺដទៃទៀតជាហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានអ៊ីមភែរមិនដូចគ្នា លើកលែងតែក្នុងករណីដូចខាងក្រោម៖

- ១. ហ្វាស៊ីលីតឺផ្សេងៗ មិនត្រូវបានធានាដោយទ្រព្យធានារួម និងមិនមានការធានាទៅវិញទៅមករវាងសមាគមសម្ព័ន្ធយោគី ឬ
- ២. ហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានទ្រព្យធានារួម និង/ឬ ការធានាទៅវិញទៅមក ប៉ុន្តែ សមាគម ឬសមាគមសម្ព័ន្ធយោគីមានការធានាគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការប្រមូលគ្រប់ចំនួននូវការទូទាត់សងដែលដល់កាលកំណត់ រួមមាន ប្រាក់ដើម ការប្រាក់ និងបំណុលផ្សេងៗ ទាំងចំពោះហ្វាស៊ីលីតឺមាន និងមិនមានអ៊ីមភែរមិន។

ប្រការ ៦១.-

ជាផ្នែកមួយនៃការវាស់វែងកម្រិតអ៊ីមភែរមិននៃហ្វាស៊ីលីតឺ គ្រឹះស្ថានត្រូវមានគោលនយោបាយ និងនីតិវិធីដើម្បីធានាបាននូវភាពជឿទុកចិត្តបាន សង្គតិភាព និងភាពប្រុងប្រយ័ត្ន ចំពោះការប៉ាន់ស្មានការទូទាត់នាពេលអនាគតលើប្រាក់ដើមនិងការប្រាក់ ដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការកំណត់កម្រិតអ៊ីមភែរមិននៃហ្វាស៊ីលីតឺ។

ប្រការ ៦២.-

គ្រឹះស្ថានមិនត្រូវប្រើទ្រព្យធានាធ្វើជាហេតុផលជំនួសកង្វះព័ត៌មានរបស់សមាគម ឬកង្វះការវិភាគរបស់គ្រឹះស្ថាន ក្នុងការតាមដានជាប្រចាំអំពីការបំពេញកាតព្វកិច្ចស្របតាមកិច្ចសន្យារបស់សមាគម។ លើសពីនេះ គ្រឹះស្ថានក៏មិនត្រូវប្រើទ្រព្យធានាធ្វើជាហេតុផលជំនួសការវិភាគរបស់គ្រឹះស្ថាន ក្នុងការវាយតម្លៃជាប្រចាំនូវកម្រិតអ៊ីមភែរមិននៃហ្វាស៊ីលីតឺ និងតម្រូវការធ្វើសំវិធានធនលើអ៊ីមភែរមិន។

ប្រការ ៦៣.-

ក្នុងការវាយតម្លៃអ៊ីមភែរមិននៃហ្វាស៊ីលីតឺ គ្រឹះស្ថានត្រូវពិនិត្យទាំងកត្តាខាងក្នុង និងខាងក្រៅ ដែលអាចបង្ហាញពីការថយចុះលទ្ធភាព ឬគ្មានលទ្ធភាពប្រមូលការទូទាត់សង ដែលដល់កាលកំណត់តាមកិច្ចសន្យារបស់សមាគម។ កត្តាទាំងនេះ រួមមាន៖

- ១. ការថយចុះលទ្ធភាពទូទាត់សងរបស់សមាគម ដែលត្រូវធ្វើសំវិធានធនតាមលក្ខណៈ “ហ្វាស៊ីលីតឺទោល” ឬ របស់ក្រុមសមាគមដែលត្រូវធ្វើសំវិធានធនតាមលក្ខណៈ “ហ្វាស៊ីលីតឺក្រុម”
- ២. ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុកដែលអាចមានផលប៉ះពាល់ដល់លទ្ធភាពសងរបស់សមាគម
- ៣. ព័ត៌មានទាំងឡាយណាដែលទាក់ទងនឹងបម្រែបម្រួលសំខាន់ៗក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិ ដែលមានឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានដល់ស្ថានភាពក្នុងស្រុក និងលទ្ធភាពសងរបស់សមាគម។ បម្រែបម្រួលទាំងនេះរួមមាន ការផ្លាស់ប្តូរនៃបរិស្ថានបច្ចេកវិទ្យា សេដ្ឋកិច្ច ទីផ្សារ ច្បាប់ និងសង្គម
- ៤. ស្ថានភាពហានិភ័យប្រទេសដែលអាចមានឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានលើស្ថានភាពរបស់សមាគម។

ប្រការ ៦៤.-

ការវាយតម្លៃអ៊ីមតែរមិននៃហ្វាស៊ីលីតឺ ត្រូវអនុវត្តឱ្យមានសង្គតិភាពតាមគ្រានីមួយៗ។ រាល់ការផ្លាស់ប្តូរគោលនយោបាយ និងនីតិវិធី ត្រូវកែសម្រួល និងអនុម័តដោយគណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ និងក្រុមប្រឹក្សាភិបាល។

ប្រការ ៦៥.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវកំណត់កម្រិតនៃការធ្វើសំវិធានធនដោយប្រុងប្រយ័ត្នដើម្បីរ៉ាប់រងការខាតបង់ដែលអាចបណ្តាលមកពីហានិភ័យឥណទាន។ ការខាតបង់នេះ រាប់បញ្ចូលទាំងការខាតបង់ដែលមានរួចហើយ ប៉ុន្តែមិនទាន់ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ ឬចាត់ថ្នាក់ក្នុងហ្វាស៊ីលីតឺទោល ឬហ្វាស៊ីលីតឺក្រុម។ ការអនុវត្តនេះមានសារៈសំខាន់នៅពេលមានស្ថានភាពឥណទានមិនល្អកើតឡើង ប៉ុន្តែមិនបានរាយការណ៍នៅពេលធ្វើការវាយតម្លៃ ឬនៅកាលបរិច្ឆេទនៃការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

**ជំពូកទី ៨
ការធ្វើសំវិធានធនតាមស្តង់ដារគណនេយ្យ**

ប្រការ ៦៦.-

នៅពេលហ្វាស៊ីលីតឺត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថាមានអ៊ីមតែរមិន ទោះជាតាមលក្ខណៈ “ហ្វាស៊ីលីតឺទោល” ឬ “ហ្វាស៊ីលីតឺក្រុម” គ្រឹះស្ថានត្រូវបង្កើនសំវិធានធនជាក់លាក់ ដើម្បីរ៉ាប់រងកង្វះលំហូរសាច់ប្រាក់ដែលអាចកើតមាននៅពេលដល់កាលកំណត់សងតាមកិច្ចសន្យា។ ការបង្កើនសំវិធានធននេះត្រូវរួមបញ្ចូលសោហ៊ុយ និងចំណាយផ្សេងៗដែលកើតមាន ដើម្បីទទួលបានលំហូរសាច់ប្រាក់មកវិញ។ ការធ្វើសំវិធានធនជាក់លាក់ត្រូវបានរាយការណ៍តាមលក្ខណៈ “ហ្វាស៊ីលីតឺទោល” ឬ “ហ្វាស៊ីលីតឺក្រុម” ប្រសិនបើការវាស់វែងអ៊ីមតែរមិននៃហ្វាស៊ីលីតឺ ត្រូវបានវាយតម្លៃដោយផ្អែកតាមលក្ខណៈ “ហ្វាស៊ីលីតឺទោល” ឬ “ហ្វាស៊ីលីតឺក្រុម” រៀងគ្នា។

ប្រការ ៦៧.-

នៅពេលគណនាសំវិធានធនជាក់លាក់សម្រាប់ហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានអ៊ីមតែរមិន គ្រឹះស្ថានត្រូវវាយតម្លៃដោយផ្អែកលើលក្ខណៈ “ហ្វាស៊ីលីតឺទោល”។ ហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នា និងស្ថិតក្រោមកម្រិតកំណត់ជាសាវ័ន្ត ត្រូវបានបញ្ចូលគ្នានិងវាយតម្លៃតាមលក្ខណៈ “ហ្វាស៊ីលីតឺក្រុម” ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៥០ នៃប្រកាសនេះ។

ជាផ្នែកមួយនៃការពិនិត្យឥណទានឡើងវិញ គ្រឹះស្ថានត្រូវបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់អំពីទំហំហ្វាស៊ីលីតឺដែលត្រូវយកមកវាយតម្លៃតាមលក្ខណៈ “ហ្វាស៊ីលីតឺទោល” ដើម្បីចែកឱ្យដាច់ថាហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានតម្លៃក្រោមកម្រិតកំណត់ អាចត្រូវបានចាត់ក្នុងក្រុមដែលមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែល ក្នុងគោលបំណងវាយតម្លៃអ៊ីមតែរមិននៃហ្វាស៊ីលីតឺ។ គ្រឹះស្ថានត្រូវធានាថា រាល់ហ្វាស៊ីលីតឺទាំងអស់ក្នុងសំណុំឥណទានត្រូវបានពិនិត្យឡើងវិញតាមលក្ខណៈ “ហ្វាស៊ីលីតឺទោល” ឬ “ហ្វាស៊ីលីតឺក្រុម”។

ការធ្វើសំវិធានធនជាក់លាក់បន្ថែមត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើការវាយតម្លៃបន្ថែមតាមលក្ខណៈ “ហ្វាស៊ីលីតឺក្រុម” ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៥១ នៃប្រកាសនេះ។

ប្រការ ៦៨.-

ការធ្វើសំវិធានធន ហ្វាស៊ីលីតឺដែលមានអ៊ីមតែរមិន ដែលធ្វើឡើងតាមលក្ខណៈ “ហ្វាស៊ីលីតឺទោល” ត្រូវផ្អែកលើការប៉ាន់ស្មានសមហេតុផលនិងមានឯកសារគ្រប់គ្រាន់ អំពីតម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃហ្វាស៊ីលីតឺ និងការទូទាត់នាពេលអនាគតនៃប្រាក់ដើម ការប្រាក់ និងលំហូរសាច់ប្រាក់ផ្សេងៗទៀត ដែលគ្រឹះស្ថានរំពឹងថានឹង

ទទួលបានពីហ្វានស៊ីលីពីនោះ។ ហ្វានស៊ីលីពីនេះ ត្រូវបានវាយតម្លៃតាមវិធីសាស្ត្រដែលមានលក្ខណៈជឿនលឿន ដូចជាការប្រើប្រាស់ម៉ូដែល និងបច្ចេកទេសស្ថិតិផ្សេងៗទៀត។

ប្រការ ៦៩.-

ការធ្វើសវិធានធនហ្វានស៊ីលីពីនដែលមានអ៊ុបកែរមិនតាមលក្ខណៈ “ហ្វានស៊ីលីពីក្រុម” ត្រូវផ្អែកលើ បទពិសោធន៍នៃប្រវត្តិខាតបង់ហ្វានស៊ីលីពីរបស់គ្រឹះស្ថាន ដែលត្រូវកែសម្រួលដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៥៩ នៃ ប្រកាសនេះ ឲ្យបានសមស្របតាមស្ថានភាព លក្ខខណ្ឌនានាពេលបច្ចុប្បន្ន និងកត្តាផ្សេងៗទៀត ដែលអាចមាន ឥទ្ធិពលលើការទូទាត់សងហ្វានស៊ីលីពីក្នុងសំណុំឥណទាន។ ការធ្វើសវិធានធនតាមលក្ខណៈ “ហ្វានស៊ីលីពីក្រុម” ត្រូវប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសជឿនលឿន ដែលអាចជួយដល់ការប៉ាន់ស្មានអ៊ុបកែរមិននៃហ្វានស៊ីលីពីកាន់តែ ច្បាស់លាស់។

គ្រឹះស្ថានត្រូវរក្សាឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់នូវទិន្នន័យនៃប្រវត្តិខាតបង់ហ្វានស៊ីលីពីសម្រាប់រយៈពេលមួយវដ្ត ឥណទាន ដើម្បីប៉ាន់ស្មានទំហំអ៊ុបកែរមិននៃហ្វានស៊ីលីពីឲ្យបានត្រឹមត្រូវនិងអាចទុកចិត្តបានក្នុងការកំណត់ទំហំ សវិធានធនតាមលក្ខណៈ “ហ្វានស៊ីលីពីក្រុម” សម្រាប់ក្រុមនីមួយៗនៃហ្វានស៊ីលីពីដែលមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នា។

ប្រការ ៧០.-

ការធ្វើសវិធានធន ក៏ត្រូវផ្អែកលើការវិនិច្ឆ័យប្រកបដោយបទពិសោធន៍ផ្នែកឥណទាន ស្របតាម លក្ខខណ្ឌដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៥៨ នៃប្រកាសនេះ។

ប្រការ ៧១.-

ដើម្បីកំណត់កម្រិតសមស្របនៃការធ្វើសវិធានធនតាមលក្ខណៈ “ហ្វានស៊ីលីពីក្រុម” គ្រឹះស្ថានត្រូវ បែងចែកសំណុំហ្វានស៊ីលីពីទៅជាក្រុមតូចៗតាមការចាំបាច់ ទៅតាមចរិតលក្ខណៈស្រដៀងគ្នា ដូចជា ប្រភេទហ្វានស៊ីលីពី ចំណាត់ថ្នាក់ហានិភ័យ ឥណទានប្រតិទិន ស្ថានភាពហួសកាលកំណត់សង ប្រភេទអតិថិជន និងប្រភេទទ្រព្យធានា ជាដើម។

ជំពូកទី ៩

ការធ្វើសវិធានធនតាមបទប្បញ្ញត្តិ

ប្រការ ៧២.-

ការធ្វើសវិធានធនតាមបទប្បញ្ញត្តិដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៧២ ដល់ប្រការ ៧៣ នៃប្រកាសនេះ ត្រូវ ចាត់ទុកជាកម្រិតគោលនៃសវិធានធន ដែលគ្រឹះស្ថានបានគណនាត្រឹមត្រូវនិងសមស្របសម្រាប់តាមដាន ផ្នែកបទប្បញ្ញត្តិនៃកម្រិតសវិធានធនលើហ្វានស៊ីលីពីដែលមានអ៊ុបកែរមិន ដូចមានចែងក្នុងបញ្ញត្តិនៃប្រការ ៤៩ ដល់ប្រការ ៧១ នៃប្រកាសនេះ។

ការគណនាកម្រិតសវិធានធនសរុបតាមបទប្បញ្ញត្តិ ស្មើនឹងខ្ទង់ ១ + ២ ដែលក្នុងនោះ៖

- ១. សវិធានធនទូទៅ ស្មើនឹង ១% នៃហ្វានស៊ីលីពីដុល ដែលបានចាត់ថ្នាក់ “ធម្មតា”
- ២. សវិធានធនជាក់លាក់ ស្មើនឹង ក + ខ + គ + ឃ
- ក = ៣% នៃហ្វានស៊ីលីពីដុល សម្រាប់ហ្វានស៊ីលីពីចាត់ថ្នាក់ “ឃ្លាំមើល”
- ខ = ២០% នៃហ្វានស៊ីលីពីដុល សម្រាប់ហ្វានស៊ីលីពីចាត់ថ្នាក់ “ក្រោមស្តង់ដារ”
- គ = ៥០% នៃហ្វានស៊ីលីពីដុលសម្រាប់ហ្វានស៊ីលីពីចាត់ថ្នាក់ “សង្ស័យ”
- ឃ = ១០០% នៃហ្វានស៊ីលីពីដុល សម្រាប់ហ្វានស៊ីលីពីចាត់ថ្នាក់ “បាត់បង់”

2
7

គ្រឹះស្ថានត្រូវធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ហានិភ័យឥណទានចំពោះសំណុំឯកសារស្តីពីទាំងអស់ស្របតាមបញ្ញត្តិ នៃប្រការ ១២ ដល់ ប្រការ ២២ នៃប្រកាសនេះ ដើម្បីឲ្យគ្រឹះស្ថានអាចកំណត់កម្រិតសំវិធានធនតាមបទប្បញ្ញត្តិ តាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៃសំណុំឯកសារស្តីពីទាំងអស់។ សំវិធានធនតាមបទប្បញ្ញត្តិ ត្រូវចាត់ទុកជាចំនួនអប្បបរមា នៃសំវិធានធនហ្វីលីពីនដែលមានអ៊ីមកែរមិន។

ការធ្វើសំវិធានធនតាមបទប្បញ្ញត្តិ ដែលមានចែងក្នុងបញ្ញត្តិនៃប្រការ ៧២ ដល់ប្រការ ៧៣ នៃប្រកាសនេះ ត្រូវធ្វើឡើងទន្ទឹមនឹងការគណនាកម្រិតសំវិធានធនលើហ្វីលីពីន ដែលមានអ៊ីមកែរមិន ដែលមានចែងក្នុងបញ្ញត្តិ នៃប្រការ ៤៩ ដល់ប្រការ ៧១ ខាងលើ ដែលជាកាតព្វកិច្ចសម្រាប់គ្រប់គ្រឹះស្ថានទាំងអស់។

ប្រការ ៧៣.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវប្រៀបធៀប កម្រិតសំវិធានធនគណនាតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃប្រការ ៤៩ ដល់ប្រការ ៧១ និងកម្រិត សំវិធានធនតាមបទប្បញ្ញត្តិដែលគណនាតាមប្រការ ៧២ ហើយត្រូវកត់ត្រាចំនួនសំវិធានធន ដូចខាងក្រោម៖

១. ក្នុងករណីកម្រិតសំវិធានធនដែលគណនាតាមបទប្បញ្ញត្តិដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៧២ ទាបជាង កម្រិតសំវិធានធនដែលគណនាតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃប្រការ ៤៩ ដល់ប្រការ ៧១ គ្រឹះស្ថានត្រូវកត់ត្រាសំវិធានធន ដែលគណនាតាមស្តង់ដាររបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិសម្រាប់កម្ពុជា។

២. ក្នុងករណីកម្រិតសំវិធានធនដែលគណនាតាមបទប្បញ្ញត្តិដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៧២ ខ្ពស់ជាង កម្រិតសំវិធានធនដែលគណនាតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃប្រការ ៤៩ ដល់ប្រការ ៧១ គ្រឹះស្ថានត្រូវកត់ត្រាសំវិធានធន ដែលគណនាតាមស្តង់ដាររបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិសម្រាប់កម្ពុជា ហើយត្រូវផ្ទេរចំនួនខុសគ្នា (the difference) ពីគណនីប្រាក់ចំណេញរក្សាទុកឬខាតបង់ទៅក្នុងគណនី “ទុនបម្រុងតាមបទប្បញ្ញត្តិ” (Regulatory Reserve) ក្នុងខ្ទង់មូលនិធិភាគទុនិកនៃតារាងតុល្យការ។

ទុនបម្រុងតាមបទប្បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវអនុញ្ញាតឲ្យប្តូរក្នុងការគណនាមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់ គ្រឹះស្ថានទេ។

ប្រការ ៧៤.-

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនិងគណៈគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់របស់គ្រឹះស្ថាន ត្រូវចាត់វិធានការសមស្របដើម្បីធានា បានការអនុវត្តពេញលេញតាមលក្ខខណ្ឌនានានៃប្រកាសនេះ។

**ជំពូកទី ១០
ការតម្លើងចំណាត់ថ្នាក់ហ្វីលីពីន**

ប្រការ ៧៥.-

ក្នុងការតម្លើងចំណាត់ថ្នាក់ហ្វីលីពីន គ្រឹះស្ថានត្រូវផ្អែកលើការវាយតម្លៃយ៉ាងហ្មត់ចត់អំពីលទ្ធភាពសង របស់សមភាគី និងការវិភាគលើស្ថានភាពអាជីវកម្មនិងហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងលំហូរសាច់ប្រាក់ពីសកម្មភាព អាជីវកម្មនោះ ស្របតាមក្របខ័ណ្ឌនៃការចាត់ថ្នាក់ដូចមានចែងក្នុងបញ្ញត្តិនៃប្រការ ១២ ដល់ ប្រការ ២២ នៃ ប្រកាសនេះ។

ប្រការ ៧៦.-

គ្រឹះស្ថានអាចស្តារចំណាត់ថ្នាក់ហ្វីលីពីនពីហ្វីលីពីនមិនដំណើរការ ទៅជា ហ្វីលីពីនដំណើរការ និងត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌទាំងអស់ ដូចខាងក្រោម៖

១. ហ្វីលីពីនដំណើរការត្រូវតែស្ថានភាពដែលបានអនុវត្តគ្រប់លក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាដើម រួមទាំងការទទួល បានការទូទាត់សងប្រាក់ដើម ការប្រាក់ និងសោហ៊ុយផ្សេងៗដែលហួសកាលកំណត់សង

២. គ្រឹះស្ថានមានហេតុផលសមស្របក្នុងការជឿជាក់ថាសមភាគីនឹងបំពេញតាមកាតព្វកិច្ចទូទាត់សងនាពេលអនាគត
៣. ហ្វាស៊ីលីតធីដែលខកខានសងហួសរយៈពេល ៩០ ថ្ងៃ ឬលើសពីនេះ (៦០ ថ្ងៃ សម្រាប់ហ្វាស៊ីលីតធីរយៈពេលខ្លី) ត្រូវបានទូទាត់សងវិញទាំងអស់ ហើយការទូទាត់សងនេះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយមិនប្រើប្រាស់ការធ្វើបុរេប្រទានបន្ថែមពីគ្រឹះស្ថាន។ ចំពោះហ្វាស៊ីលីតធីដែលបង់រំលស់ប្រចាំខែសមភាគីបានអនុវត្តតាមកាតព្វកិច្ចទូទាត់សងបន្តបន្ទាប់គ្នាក្នុងរយៈពេលយ៉ាងតិច ០៦ ខែ (០៣ ខែសម្រាប់ហ្វាស៊ីលីតធីរយៈពេលខ្លី)។ គ្រឹះស្ថានមិនត្រូវស្ដារចំណាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីតធីនោះទេ ប្រសិនបើគ្រឹះស្ថានសង្ស័យថា ការទូទាត់សងរបស់សមភាគីបានមកពីបុរេប្រទានពីគ្រឹះស្ថានផ្សេងៗ ឬបុគ្គលណាមួយ។ ក្នុងករណីណាក៏ដោយ គ្រឹះស្ថានត្រូវធានាថា សមភាគីមានលទ្ធភាពទូទាត់សងបន្ថែមទៀតលើសពីការតម្រូវ (Margin of comfort) ដែលអាចការពារមិនឲ្យហ្វាស៊ីលីតធីវិវឌ្ឍទៅស្ថានភាពមិនដំណើរការវិញនាពេលអនាគត បើមិនដូច្នោះទេ ហ្វាស៊ីលីតធីនេះនៅតែត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាហ្វាស៊ីលីតធីមិនដំណើរការដែល
៤. ហ្វាស៊ីលីតធីដែលត្រូវបានលុបចោលមួយផ្នែក ត្រូវបានទូទាត់សងវិញជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងតិច ០៦ ខែ ឬយ៉ាងតិច ០៣ គ្រា
៥. ចំពោះហ្វាស៊ីលីតធីដែលត្រូវឲ្យធ្វើសំវិធានធនដោយសារហេតុផលសមស្របណាមួយ សំវិធានធននោះមិនត្រូវទៀតទេ និង
៦. ចំពោះហ្វាស៊ីលីតធីអាចប្រើប្រាស់ឡើងវិញ (Revolving Facilities) ដោយមិនមានការធានាគ្រប់គ្រាន់ និងត្រូវបានប្រើប្រាស់លើសកម្រិតកំណត់ ហ្វាស៊ីលីតធីត្រូវវិវឌ្ឍមកត្រឹមកម្រិតអនុម័តវិញក្នុងរយៈពេលបន្តបន្ទាប់យ៉ាងតិច ០៣ ខែ។

ប្រការ ៧៧.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវអនុវត្តដោយប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការតម្លើងចំណាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីតធីពីមួយថ្នាក់ទៅមួយថ្នាក់ និងត្រូវធានាថា ហ្វាស៊ីលីតធីដែលគ្រឹះស្ថានមានបំណងតម្លើងចំណាត់ថ្នាក់ បង្ហាញនិន្នាការវិវត្តទៅរកភាពល្អប្រសើរជាលំដាប់ និងគោរពតាមរាល់លក្ខខណ្ឌនៃការតម្លើងចំណាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីតធី។

ប្រការ ៧៨.-

រាល់ការតម្លើងចំណាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីតធី គ្រឹះស្ថានត្រូវមានឯកសារភស្តុតាងច្បាស់លាស់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរអំពីការសម្រេចចិត្តក្នុងការតម្លើងចំណាត់ថ្នាក់នោះ។ គ្រឹះស្ថានត្រូវរាយការណ៍ពីការតម្លើងចំណាត់ថ្នាក់តាមគ្រាជូនក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ហើយរបាយការណ៍នោះអាចប្រើប្រាស់បានដោយ សវនករផ្ទៃក្នុង ក្រុមហ៊ុន សវនកម្ម និងធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាតាមការចាំបាច់។

ប្រការ ៧៩.-

នៅពេលហ្វាស៊ីលីតធីមិនដំណើរការត្រូវបានតម្លើងចំណាត់ថ្នាក់ជាហ្វាស៊ីលីតធីដំណើរការ ហើយបន្ទាប់មកក្លាយជាហ្វាស៊ីលីតធីមិនដំណើរការម្តងទៀត គ្រឹះស្ថានមិនអាចតម្លើងចំណាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីតធីនោះ ជាលើកទីពីរបានទេ។ គ្រឹះស្ថានត្រូវរក្សាហ្វាស៊ីលីតធីនោះជាហ្វាស៊ីលីតធីមិនដំណើរការដែល។

ប្រការ ៨០.-

បន្ថែមទៅលើបញ្ញត្តិនៃប្រការ ៦០ នៃប្រកាសនេះ គ្រឹះស្ថានមិនអាចបំបែកហ្វាស៊ីលីតធីតែមួយទៅជាផ្នែកដែលមិនដំណើរការផង និងផ្នែកដំណើរការផងបានទេ។

៩
២

ប្រការ ៨១.-

ហ្វាស៊ីលីតីដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងវិញរួចហើយ មិនត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ឱ្យល្អជាងមុនទេ លុះត្រាតែ សមភាគីបានគោរពពេញលេញតាមលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាហ្វាស៊ីលីតីរៀបចំឡើងវិញ និងបានអនុវត្ត ដូចខាងក្រោម៖

- ១. បានទូទាត់សងគ្រប់ចំនួន ទាំងប្រាក់ដើមនិងការប្រាក់ យ៉ាងតិចក្នុងរយៈពេល ០៦ ខែ ចំពោះ ហ្វាស៊ីលីតីដែលត្រូវទូទាត់សងប្រចាំខែ ឬ
- ២. បានទូទាត់សងគ្រប់ចំនួន ទាំងប្រាក់ដើមនិងការប្រាក់ យ៉ាងតិចក្នុងរយៈពេល ០១ ឆ្នាំ ចំពោះ ហ្វាស៊ីលីតីដែលត្រូវទូទាត់សងប្រចាំត្រីមាស ឬឆមាស។

ក្នុងករណីហ្វាស៊ីលីតីរៀបចំឡើងវិញដែលមានការទូទាត់សងប្រាក់ដើមនិងការប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំ ឬ រយៈពេលវែងជាង គ្រឹះស្ថានអាចតម្កើងចំណាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីតីបាន លុះត្រាតែសមភាគីបានគោរពពេញលេញ តាមលក្ខខណ្ឌកិច្ចសន្យានៃហ្វាស៊ីលីតីរៀបចំឡើងវិញ ហើយបានបង្ហាញពីលទ្ធភាពទូទាត់សង បន្ទាប់ពីបញ្ចប់ ការទូទាត់សងលើកទីមួយ។ គ្រឹះស្ថានមិនត្រូវតម្កើងចំណាត់ថ្នាក់ហ្វាស៊ីលីតី មុនពេលសមភាគីធ្វើការសង រំលស់លើកទីមួយទាន់ពេលនិងគ្រប់ចំនួន។

ក្នុងករណីដែលហ្វាស៊ីលីតីរៀបចំឡើងវិញត្រូវបានផ្តល់រយៈពេលអនុគ្រោះ (Moratorium) គ្រឹះស្ថាន មិនត្រូវតម្កើងចំណាត់ថ្នាក់ក្នុងអំឡុងពេលអនុគ្រោះនោះទេ។ ការតម្កើងចំណាត់ថ្នាក់នេះអាចធ្វើបាន លុះត្រាតែ សមភាគីគោរពទៅតាមលក្ខខណ្ឌដូចមានចែងក្នុងប្រការនេះ ដោយថ្ងៃចាប់ផ្តើមត្រូវគិតចាប់ពីថ្ងៃបញ្ចប់ រយៈពេលអនុគ្រោះ។

ប្រការ ៨២.-

ក្នុងករណីហ្វាស៊ីលីតីរៀបចំឡើងវិញចំពោះហ្វាស៊ីលីតីដើមដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាហ្វាស៊ីលីតី មិនដំណើរការ ដូចជា “ក្រោមស្តង់ដារ” “សង្ស័យ” ឬ “បាត់បង់” រួចហើយ គ្រឹះស្ថានមិនត្រូវចាត់ថ្នាក់ ហ្វាស៊ីលីតីទាំងនោះឱ្យល្អជាង “ក្រោមស្តង់ដារ” ទេ។ ក្នុងករណីណាក៏ដោយ ហ្វាស៊ីលីតីដែលត្រូវបាន រៀបចំឡើងវិញលើសពីមួយដង មិនអាចតម្កើងចំណាត់ថ្នាក់បានទេ។

**ជំពូកទី ១១
ការលុបចោលហ្វាស៊ីលីតី**

ប្រការ ៨៣.-

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលត្រូវអនុម័តលើគោលនយោបាយលុបចោលហ្វាស៊ីលីតី ហើយគោលនយោបាយនេះ ត្រូវមានចែងអំពី កាលៈទេសៈ លក្ខខណ្ឌ និងសិទ្ធិអនុម័ត ក្នុងការលុបចោលហ្វាស៊ីលីតីទាំងនោះ។ គោលនយោបាយនេះ ត្រូវកំណត់អំពីចរិតលក្ខណៈ និងគ្រាយការណ៍អំពីការលុបចោលហ្វាស៊ីលីតី ជូន ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល។ ការរាយការណ៍នេះត្រូវមានព័ត៌មានត្រឹមត្រូវអំពីការខិតខំប្រឹងប្រែងប្រមូលហ្វាស៊ីលីតី មកវិញ មុនពេលសម្រេចលុបចោលហ្វាស៊ីលីតីនោះ។

ប្រការ ៨៤.-

ជាគោលការណ៍ គ្រឹះស្ថានត្រូវដកចេញហ្វាស៊ីលីតីផ្នែកខ្លះឬទាំងស្រុងចេញពីតារាងតុល្យការនៅពេល គ្រឹះស្ថានបាត់បង់ការគ្រប់គ្រងលើសិទ្ធិ ដូចមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យានៃហ្វាស៊ីលីតីនោះ ឬនៅពេលហ្វាស៊ីលីតីនោះ ផ្នែកខ្លះឬទាំងស្រុង មិនរំពឹងថាអាចប្រមូលមកវិញបាន ជាពិសេស ក្នុងករណីដែលហ្វាស៊ីលីតីនោះមិន ប្រាកដថានឹងអាចប្រមូលមកវិញបាន ឬនៅពេលគ្រឹះស្ថានបាត់បង់ការគ្រប់គ្រងលើសិទ្ធិដូចមានចែងក្នុង

កិច្ចសន្យានៃហ្វានស៊ីលីពី ដោយសារសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ។ ហ្វានស៊ីលីពីអាចត្រូវបានលុបចោល ក្នុងករណីណាមួយយ៉ាងតិចដូចខាងក្រោម៖

១. ការធានា ឬទ្រព្យធានាគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវបានបញ្ចប់ និងបានលក់ចេញ ប៉ុន្តែទឹកប្រាក់ដែលលក់បាន មិនអាចទូទាត់សងគ្រប់សមតុល្យដាក់សល់របស់ហ្វានស៊ីលីពី
២. គ្រឹះស្ថានមិនអាចប្រមូល ឬមិនមានមូលហេតុសមស្របក្នុងការធានាថានឹងប្រមូលបានគ្រប់ចំនួន ដែលដល់កាលកំណត់សង ស្របតាមលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាហ្វានស៊ីលីពី
៣. សមភាគីបានក្ស័យធន ឬស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលរៀបចំឡើងវិញផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ដែលលទ្ធផល នៃការរៀបចំឡើងវិញនេះ មិនអាចទូទាត់សងហ្វានស៊ីលីពីបាន ឬ
៤. ហ្វានស៊ីលីពីត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ថា "បាត់បង់"។

**ជំពូកទី ១២
ការត្រួតពិនិត្យ**

ប្រការ ៨៥.-

ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា អាចត្រូវឲ្យគ្រឹះស្ថានដែលមិនគោរពតាមខ្លឹមសារនៃប្រកាសនេះ កែសម្រួល គោលការណ៍និងនីតិវិធី និងលទ្ធផលនៃការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ហ្វានស៊ីលីពី ការវាយតម្លៃហ្វានស៊ីលីពីដែលមាន អ៊ីមកែរមិន និងការធ្វើសំវិធានធនចំពោះហ្វានស៊ីលីពីដែលមានអ៊ីមកែរមិន។ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងគណៈគ្រប់គ្រង ជាន់ខ្ពស់ ត្រូវចាត់វិធានការកែតម្រូវភ្លាមៗឲ្យបានសមស្រប។

**ជំពូកទី ១៣
អន្តរប្បញ្ញត្តិ**

ប្រការ ៨៦.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវត្រៀមខ្លួនអនុវត្តការទទួលស្គាល់ ការវាស់វែង និងការធ្វើសំវិធានធនរបស់ហ្វានស៊ីលីពី ដែលមានអ៊ីមកែរមិន ស្របតាមស្តង់ដាររបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិសម្រាប់កម្ពុជា ដែល គ្រោងនឹងចាប់ផ្តើមអនុវត្តពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩។

ប្រការ ៨៧.-

ក្នុងរយៈពេលអន្តរកាលមុនឈានទៅការអនុវត្តស្តង់ដាររបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ សម្រាប់កម្ពុជា គ្រឹះស្ថានត្រូវធ្វើសំវិធានធនហ្វានស៊ីលីពីដែលមានអ៊ីមកែរមិន ស្របតាមប្រការ ៧២ នៃ ប្រកាសនេះ។

បន្ទាប់ពីអនុវត្តបានពេញលេញតាមស្តង់ដាររបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិសម្រាប់កម្ពុជា គ្រឹះស្ថានត្រូវអនុវត្តតាមប្រការ ៧៣ នៃប្រកាសនេះ ចំពោះការធ្វើសំវិធានធនហ្វានស៊ីលីពីដែលមានអ៊ីមកែរមិន នៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

ក្នុងករណីគ្រឹះស្ថានមានបំណងអនុវត្តស្តង់ដាររបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិសម្រាប់កម្ពុជា មុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩ គ្រឹះស្ថានត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

2

ជំពូកទី ១៤
អវសានប្បញ្ញត្តិ

ប្រការ ៨៨.-

គ្រឹះស្ថានដែលមិនគោរពតាមខ្លឹមសារនៃប្រកាសនេះ នឹងត្រូវទទួលរងទណ្ឌកម្មខាងវិន័យដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៥២ នៃច្បាប់ស្តីពី គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ប្រការ ៨៩.-

ប្រកាសលេខ ៨៧-០៩-០៧៤ ប្រ.ក ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៩ ស្តីពីការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់និងសំវិធានធនលើទ្រព្យសកម្មរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រកាសលេខ ៨៧-០២-១៨៦ ប្រ.ក ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០២ ស្តីពី ចំណាត់ថ្នាក់និងសំវិធានធនលើឥណទានអនុវត្តចំពោះធនាគារឯកទេសឥណទានជនបទនិងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍។

ប្រការ ៩០.-

អគ្គលេខាធិការ អគ្គនាយកក្រុមពិនិត្យ អគ្គនាយកបច្ចេកទេស អគ្គបេឡា អគ្គពិនិត្យ ប្រធាននាយកដ្ឋានអង្គភាពក្រោមឱវាទធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដែលមានការពាក់ព័ន្ធ និងគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន។

ប្រការ ៩១.-

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។ ៥៩

ថ្ងៃ ១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំរកា ព.ស ២៥៦១
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០១ ខែ ធ្នូ ឆ.ស ២០១៧

កន្លែងទទួល៖

- ដូចប្រការ ៩០ “ដើម្បីអនុវត្ត”
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

បង្គាប់ជូន៖

- គ្រប់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- “ដើម្បីជ្រាបជាព័ត៌មាន”
- នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- “ដើម្បីចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ច”